

Kiadóhivatal:
Molnár-féle nyomda r.-t., Kaszinó
bazár.
Az előfizetési pénzek és hirdetések
ide küldendők.
Hirdetések
legjutányosabb számitással, díj-
szabás szerint.
Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot ér-
deklő összes közlemények.
Előfizetés:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.
Néptanítóknak,
ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYENTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Közzgazdasági teendőink!

Irta: Bartai Béla.

Két, kegyetlen rossz esztendővel mögöttünk ülünk a karácsonyi ünnepet s ha megyénk tán kevésbé érzi is e válságot, mint az ország relativ gazdaságilag gyengébb, hátramaradottabb részei, mégis van elég okunk arra, hogy preliminaráljunk, összegezzük mindazt, mit a jövő évben tennünk, amiért gazdasági tekintetben dolgozunk kell.

A nagy keret — a világverseny. Egy állam sem izolálhatja magát a többitől. Pénznek, hitelnek, gabonának, iparcikknek, az emberi munkának, ára, mértéke ma — a világ keresletén és kínálatán alapszik.

Mi ott a helyzet? Amerikában a helyzet lassan javul. A selyemárak (a legjobb barometer az amerikai helyzetre) ugyan nem igen emelkednek, de telnek a Cunard hajói, mert mint még az amerikai krízis első kezdetén rámutattam, az ottani krízis nem betegség, hanem a rohamos ifju fejlődés következtése, tehát átmeneti volt. Különben is nagyon nehéz ma megmondani, mi árt Európának jobban; az e ha Amerika „flau”, vagy ha Amerika „fest”?

A legintenzívebb gazdasági munka, dolgozni, dolgozni és ismét dolgozni, ez az egyetlen parancs a világverseny ellen.

Hogy mik ez irányban főtendőink, megyeházon, mit kell képviselőinktől kérnünk, ezt egy pár vonással akarom vázolni.

Gabonaárainknál a Széll-féle vámtarifa már érvényesül. Gabonatermelésünkönél örövendes jelenség a népnél a vetőgépek rohamos terjedése; még tán a vetőmag megválasztásánál és tisztításánál vannak hibák, de itt is javul a helyzet.

A legnagyobb veszély itt azonban az, hogy a nagy szőlő termelés, a magasabb gabonaárak folytán az állattenyésztés *relativ és látszólagos*, de a kisgazda által nem analizált kisebb rentabilitása a takarmányhiánnyal egybevetve, a kis birtokosnál is az állattenyésztés és a trágyaprodukcióna csökkentőleg hathat.

Itt sajnos még hozzájárul az is, hogy a mi szerencsétlen vámpolitikánk a Balkánnal szemben, éppen a huszprodukcióna végzetessé válhat. Feladatunk itt, hogy először a behozatalnak minden hónapra való egyenlő elosztása mellett a balkán zsirnak

a magyar zsir neve alatt való árusítása ellen küzdjünk, melyet Budapest főváros, — Magyarország fővárosa! — megengedhetőknek mondott ki és az állatcsempészet ellen tiltakozunk és hogy a fősulyt ne a hus, hanem a tej- és vajprodukcióna fektessük s ha már a husprodukciónkat kiszolgáltattuk a Balkánnak, legalább a tejre és vajra követeljük az *abszolút vámvedelmel*. Ez irányban csak folytatnunk kell a népies állattenyésztés eddigi fejlesztését, a fősulyt nem a küllemre, hanem a jó, egészséges, erős, csont és a tejelő képességre helyezve, mint eddig is.

Egy sötét pontja a megye gazdasági jövőjének: a fa problémája. Eddig győzzük még a fával, de meddig még? A befásítás nélkül nagy teher-tételt fog a szénre való átmenet, faluk és gazdaságokra képezni. Nem előfeltétele-e a folyó partoknak megkötése a fásítás által, a Sárvíz-csatorna hajózhatóságának is? Itt nagy a jobbparti részen az eliszaposodás veszélye a hegy-mosások után!

Bortermelésünkönél — örövendes jel a borárak kezdődő javulása, mit részben az új bortörvénynek, részben — az egész világtermésnek — az Európán kívüli gyengébb bortermékek folytán való csökkenése mellett, — a nagyobb szeszadónak kell betudnunk. Itt főfeladatunk volna, a szekszárdi mintaszűret mellé még egy vincellériskola, vagy legalább az orsz. mintapince egy kirendeltségét megszerezni s különösen a szőlő- és must-export országos fejlesztését sürgetni.

Egy nagy gazdasági probléma az új adóreform. Ez ügyben itt csak egy ilyen végzeteljes, inkább alak, mint lényegi, de azért kimérhetetlen következményekkel járó dologra akarok rámutatni. Ez a kisbirtokosra nézve, az új jövedelmi adó évenkénti bevallása. Eddig a jövedelmi pótdadó mechanice volt kivétel. Így is elég dolgot ad adóhivatalnak, községnek az adókiadás és behajtás, de micsoda irtózatosságon fognának ezen improductív regie-munkák szaporodni, ha az eddigi egyszerű rendszerrel szakítunk, ez még városban is nagy munkatöbblet, de hát még a községekben.

A másik nagy probléma: a vasuti reformok. Itt a megye megtette, amit tehetett, most csak a továbbsürgetés van

hátra, — az eszéki utirány dolgában (A mostani Balkán-helyzet mutatja, hogy mégis csak ez a legjobb megoldás.) Husz kilométer Mohács — Báltaszék kiépítésével és Sárbogárdtól Bródig megvan a vonal. Az elsőrangúsítás ezt azután követheti! Küzdenünk kell az országos forgalmi decentralizáció mellett is. Emelik a tarifákat, jó; de ezt ne vasutösszeütközésekért fizessük, hanem gyors és biztos szállításért. Vác — Aszódot tovább kell, elsősorban képviselőinknek, sürgetni.

A harmadik kérdés, a gazdasági érdekképviselő. Itt gazdasági egyesületünk helyes állást foglalt el, midőn segített a megyei rendszer mellett dönteni. Birósági, katonai, kereskedelmi fórumunk Pécs, Kaposvár és Fehérvár. Hát még a földművelő ügyekben is idegen megyék alá tartozunk? Itt ugyhiszem, a gazdasági egyesület állásfoglalása mellett megye közönségének és a képviselőinknek is állást kellene mihamarább foglalni.

A negyedik — szerény véleményem szerint — a legfontosabb kérdés: pénzünk, hitelünk — tehát a bank-kérdés rendezése.

Hogy a föld, az állattenyésztés, vagy bortermelés dolgában nagy országos hibák történnek, nem *rosszakaralból*, de *felületességből* s közzgazdasági tájékozatlanságból — ezt értem.

Utóvégre — földje, sajnos, nincs minden magyarnak, marhája, szőlője sincs minden magyarnak. De adóssága — az van minden magyarnak!

Hogy tehát adósság, hitel dolgában nem az a „nemzeti” politika, hogy *olcsóbb* pénzt szerezzünk a magyarnak, hanem az, hogy *drágább* pénzt csináljunk (hisz ma már a bizonytalanság miatt) külföldi hitelünk megszűnt — ezt nem értem!

Pedig hát, az *önálló telekkönyvi terület* a gazdánál és az *önálló zsebtérület* minden magyarnál fontosabb nemzeti cél és fontosabb factora a nemzet függetlenségnek, mint bármi más.

Nem hiába mondja a latin költő: *Alienum aes — acerrima servitus!*

Idegen pénz, adósság — a legkeserüvetesebb szolgaság.

Kérjük a hátralékok beküldését s az előfizetések megújítását.

Kérelem.

A szekszárdi népkonyha legközelebb megkezdí emberbaráti működését, hogy télvíz idején az amugy is keresetképtelen legszegényebbeket némi segélyben részesítse.

Teljes bizalommal fordulunk tehát számos szegényeink nevében is a jószívű emberbarátokhoz és kérjük őket, hogy ezuttal se vonják meg lelkes támogatásukat ezen nemes hivatásu intézménytől.

A népkonyha hálás köszönettel fogad el könyöradományokat úgy készpénzben, mint élelmicikkekben.

A kegyes pénzádományokat kérem egyenesen nevemre Szekszárdra küldeni. Az élelmicikket pedig kérem a népkonyhához juttatni (Szekszárd, Sédpaták-utca 1113. szám, róm. kath. óvoda). Ez utóbbi adományokról csak néhány sorban nyílt levelezőlapon sziveskedjék engem is értesíteni.

Szekszárd, 1908 december havában.

Hazaíui üdvözléttel:

Bezerédj Pál.

A szekszárdi népkonyha működése 1908. évben.

A szekszárdi népkonyhában a múlt télen, illetve, 1908 január 2-től 1908. évi február 29-ig összesen 5820 adag meleg ételt és 680 $\frac{1}{2}$ kiló kenyert, vagyis átlag naponta 120 adag ételt osztottak ki a szegények között.

Amidőn a kegyes adományokat szegényeink nevében a legbensőbb hálával újból is megköszönöm és azok átvételét nyugtatom, egyszersmind biztosítom a nemes adakozókat, hogy adományukat legjobb meggyőződésünk szerint lelkiismeretesen használtuk fel.

Különösen azoknak is őszinte köszönetünket nyilváníttuk, kik személyesen voltak szivesek közreműködni jótékony intézetünkben, nevezetesen Triebler Ilma kisasszonynak és a róm. kath. ovodát vezető irgalmas testvéreknek, kik magasztos hivatásuknak megfelelően, szegényeink sorának enyhítésén ezen a téren is közreműködtek.

Végül engedje meg a nagyérdemű közönség, hogy ezt az emberbaráti intézményt újból is legjobb indulatába ajánljam. Ezt pedig annál nagyobb bizalommal teszem, mert tudom, hogy nagylelkű támogatását egy valóban jó és áldásos ügytől, a minő a mi népkonyhánk is, meg nem tudja tagadni.

Szekszárd, 1908. év december havában.

Hazaíui üdvözléttel

Bezerédj Pál.

A tisztviselők lakbérére.

Tolnavármegye tek. közigazgatási bizottsága szives figyelmébe.

Még csak karácsony van, de a szekszárdi tisztviselő már nagypénteknél tart, szomorúan sohajtvá: *elvégeztetett!*

Megjött ugyanis a lakbérosztályba sorozásról szóló hivatalos kimutatás s mondhatjuk nagyobb reznációval, nem fogadták még a jó öreg Budapesti Közlönyt, mint most annak keddi számát, mely hozza a lakbér megállapításáról szóló terjedelmes munkát.

Mi el voltunk rá készülve s hirdettük is, hogy jobb klasszifikációt a *beterjesztett kimutatás* alapján Szekszárd nem kaphat s ez be is teljesedett, a tisztviselők zöme azonban valami Isteni csodát várt s így valósággal *megdöbbenette* az új beosztás.

Szekszárd rendezett tanácsu város, Tolnavármegye székhelye, egy csomó állami hivatal gócpontja, ez a kimutathatólag legdrágább dunántúli város Illavával, Királyhidával, Nagy Kátával, Ozd, Zombolyával, no meg *Dombóvárral*, tehát hozzá képest jelentéktelen falvakkal került egy kategóriába, vagyis az V-ik lakbérosztályba, úgy hogy az itteni lakbérék a következők lesznek:

VI VII VIII IX X XI
1200 960 780 600 540 480 fizetési fokozatban.

Az altsztek, szolgák lakbérére 240 korona.

S Szekszárdal egyetemlegesen meglehetősen

mostoha sorsban részesültek Tolnavármegye nagyobb helyei is. Így Paks, Tamási a VI. fizetési s Bonyhád, Tolna Dunaföldvár, Gyöngy, Tolna a VII-ik, tehát a legutolsó falvakkal egyforma kategóriába kerültek.

Ezek a kétségtelenül nagy sérelmek orvoslás nélkül nem maradhatnak.

A közigazgatási bizottság már egyszer rámutatott, hogy a kiindulási pont nem volt helyes. Szekszárdon egész rendszer a lakbér eltitkolás. A miniszter szóbeli információk szerint hajlandóságot is mutatott a m. kir. pénzügyigazgatóság által innen felterjesztett hiányos kimutatások visszaadására s megígérte, hogy amennyiben beigazoltatnék az, hogy IX-ik fizetési fokozatba sorolt tisztviselőket megillető lakások összehesítésénél tévedések történtek, Szekszárdot utólag kedvezőbb lakbér osztályba sorolja.

Ezek a kimutatások azonban mind a mai napig vissza nem érkeztek. A sérelmes beosztás azonban megtörtént.

Ninesen tehát más mód, mint hogy Tolnavármegye közigazgatási bizottsága ismét vegye kezébe a szegény tisztviselők elárvult ügyét. Jövő hó 13-iki ülésén sürgesse meg a kérdéses kimutatások visszaküldését s a saját kebeléből is *küldjön ki legalább 2 tagot, akik a lakások újból való összeírását — a város által szintén kiküldendő bizalmi férfakkal együtt — a helyszínen eszközöljék.*

A papiros ugyanis nagyon türelmes, nem elég, hogy egy-egy lakás háromszobásnak legyen felvéve, meg kell azt is nézni, hogy *milyen* az s a városnak melyik pontján fekszik. Tisztviselő ugyanis nem kényszeríthető, hogy a város végén nedves lik-ukakból álló 3 szobásnak csufolt, de egy jó nagy szobának sem megfelelő, még a leg-egyszerűbb polgári igényt sem kielégítő odvakban húzódjék meg.

Egy pár száz állami és vármegyei tisztviselő nevében kérjük tehát Tolnavármegye tekintetes közigazgatási bizottságát, hogy ismert igazság érzeténél fogva siessen támogatására az itteni hallatlan drágasággal már amugy is agyon zaklatott tisztikarnak, amelyet végképen elkésérik a mostani a lakbér rendezés, mely sem nem méltányos, sem nem igazságos, amely azonban *a jobban* informált pénzügyminiszter egy kis jóakarattal könnyen orvosolható lenne.

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülése. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága jövő hó 13-án tartja szokásos havi ülését.

A fősolgabírák uti átalánya. A m. kir. belügyminiszter a fősolgabírák lakbérére 400 koronával felemelte, utiálatányuk így 1400 korona lesz.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete folyó hó 21-én dr. *Szentkirályi Mihály* polgármester elnöke alatt tartotta meg őszi rendes közgyűlését, amelyen a városi képviselők a tárgysorozatba felvett fontos és a város jövő fejlődését illetőleg nagyjelentőségű ügyekhez méltóan szép számmal jelentek meg. Nem csak a város jövő évi tevékenységét megállapító költségelirányzat kölcsönzött fontosságot a közgyűlésnek, hanem inkább a villamos telep átvétele, amely, mint ezt Boda Vilmos helyesen megjegyezte, az első lépés a városi jövedelmi források megnyitása felé. A közgyűlés megnyitása és Mehrwerth Ferenc és Szeghy Sándor képviselőtestületi tagoknak jegyzőkönyv hitelesítőül való kiküldése után napirend előtt Boda Vilmos átadta a hajdan híres szekszárdi dalárda 2 ezüst serlegét, koszoruját és zászlóját s egyben indítványozta, hogy ezek a muzeumba helyeztessenek el. Kovács Dávid méltatván Boda Vilmos dalárda körül szerzett érdemeit, hozzájárul a tárgyaknak a muzeumba helyezéséhez, mégis azzal a fenntartással, hogy új dalárda alakulása esetén ezek ennek tulajdonába mennek át. A képviselőtestület ily értelemben határozott. 2. Ugyancsak Boda Vilmos a város rendelkezésére átad egy szekszárdi takaréktári könyvet, melybe a *Kossuth* szobor javára befolyt 422 K van elhelyezve, azzal, hogy ez vagy szobor alapra tőkésítessék, vagy, ami inkább megfelelne, ezen az összegben Kossuth Lajos arcképe a városi tanácssterem részére megfestessék. *Török Béla*

ez utóbbit javasolja, mert a szoborra szükséges összeg belátható időn belül nem volna összehozható. Minthogy pedig a képek Kossuth nagy alakjához méltónak kell lenni, megbízandó a polgármester, hogy lépjen érintkezésbe nevesebb művészettel s ha a rendelkezésre álló összeg nem elég, a hiány gyűjtés útján pótlandó. A közgyűlés ily értelemben határozott. 3. Az internátus ügyében köszönettel fogadták a miniszter megnyilatkozott jóakarátát, de minthogy az internátus megépítésével átvállalando teher nagysága felől tervek és költségvetés nélkül a város nem tájékozódhatik, felkérni határozták a minisztert, hogy ezt a képviselőtestülettel közölni sziveskedjék. 4. Az önk. tűzoltótestület tagjainak baleset ellen való biztosítását elhatározták. 5. A költségvetést Boda Vilmos, *Örffy Lajos*, dr. *Leopold Kornél*, *Badnár István*, *Horváth Ignác*, *Tóth Károly*, dr. *Horvát Jenő* és dr. *Kramolin Gyula* felszólalásai s ezekre *Janosits Károly* főjegyző által adott felvilágosítások után elfogadták, *Török Béla* indítványára a Szekszárd Szálló nagytermének bebutorozását elhatározták, az ültetvények rongálás elleni megvédésére a polgármestert felkérték s a pótlódó kivetését elhatározták. 6. A villamos telep átvételét *Bánó László* szakértő mérnök és *Szabó János* városi mérnök szakvéleménye alapján, melyek szerint a mostani berendezéssel is 8800 K, évi tiszta haszon remélhető, *Schneider János*, *Örffy Lajos*, *Boda Vilmos*, dr. *Leopold Kornél*, *Török Béla* és *Szabó János* mérnök hozzászólása után elhatározták, az általános világítást megszüntetik, a telep személyzetét átvesszik, a jövő évi költségelirányzat, a villamos műről szóló szabályrendelet elkészítését elrendelték és megbízták a polgármestert, hogy a cégnek kifizetendő 4000 koronát a pótlások helyreállítását után kifizethesse. 7. A polgári leányiskola építési munkálatait és pedig a föld, kőműves és elhelyező, szobrász, vas, ács, cserépfedő, bádigos, padlózási és burkolati, úgy kut munkákat *Berényi Ignác* budapesti építőmesternek, a kőfaragó munkát *ifj. Walla Józsefnek*, a szobafestő munkát *Magyar Józsefnek*, a kárpitos munkát *Schillinger Simonnak*, az árnyékszék munkát *Tichy Aladárnak*; a fiúiskolai tornaterem építési munkálatait *Berényi Ignác*nak, a kőfaragó munkát *Schillinger Simonnak* itélték oda. Az asztalos, lakatos, mázó és üveges munkára a helybeli iparosokat szólítják fel ajánlattételre, a kályhas munkát akkor adják ki, ha az épület befejezéséhez közelit. 8. A földmivelségi miniszter leiratát a keselyüsi Dunaág kotrása tárgyában tudomásul vették. 9. A báró *Auguszár* váháza *Vesztergombi Ferenc* és *Szászy Ferenc* gyermekeket vették fel s az eddigi havi 20 K ellátási díjat 26 koronára felemelték. 10. Etl *Crestentia* terület eladás iránti kérvényét elutasították s megbízták a mérnököt, hogy a város által létesítendő és kioszkkal ellátandó fürdő, valamint a vasuti gyalogjáró melletti terület jobb kihasználása ügyében konkrét javaslatot készítsen. 11. A választás alá nem eső képviselők névjegyzéke ügyében leérkezett II-od foku alispáni határozatot tudomásul vették. 12. A fogadó stb. iparokról szóló szabályrendelet oly irányu módosítását, hogy a záróra felfüggesztési és zenelési engedélyért a városi felpántárba 4 K fizetendő, elhatározták. 13. *Neu Pálnak* bódé felállítás iránti kérvényét elutasították, ily bódék, valamint közillemhelyek tervezésére a mérnöki hivatal felhívták. 14. *Wosinsky Mór*nak *Fránek János* által tettett és a városnak felajánlott igen sikerült olajfestésű arcképét a tanácssterem számára elfogadták és *Fránek János*nak a szép képért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. 15. *Simon Roza*, *Hirt Ádámné* és *Csicsó György* illetőségét megtagadták. 16. A gyűlés végén *Kamarás Béla* interpellált az utcai világítási hálózat kiterjesztése tárgyában kiküldött bizottság javaslatának sorsa tárgyában. A polgármester választát, mely szerint a bizottság javaslata hozzá nem érkezett s így azt a képviselőtestület elé nem is terjeszthette, de e nélkül is a villanytelep városi kezelésbe vétele után a hálózat kiterjesztése iránt előterjesztést fog tenni, úgy az interpelláló, valamint a képviselőtestület tudomásul vette.

Városi képviselők választása. Igen fontos polgári jogot gyakoroltak f. hó 22-én Szekszárd város polgárai. E napon választották ugyanis a városi képviselőtestület tagjait, akik hivatva lesznek a város érdekében legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint munkálkodni. A választást *Örffy Lajos* elnök vezette, aki az egyes kerületek vezetőivé, maga az első kerületben vezetően a választást, kijelölte: *Szondy Istvánt*, *Szeghy Sándort*, dr. *Örffy Gyulát*, *Janosits Károlyt*. *Bead-*

tak az I. ker. 81, II. ker. 92, III. ker. 79, IV. ker. 126, V. ker. 88 szavazatot. Megválasztottak az I. kerületben Frey János Takler, Vesztergombi István, Steiner Ferenc Frey, Wilhelm Ede, Steiner József Markvart, Ribling József, Szabó Géza rendes; Simontakács Ferenc, Simon János Grósz, Ferger Mihály pót; a II. kerületben Vesztergombi Antal, Szuliman György, Pekari János, Watzek László, Prantner Antal Pöndör, Matzon Kálmán, dr. Zsigmond Ferenc rendes; Steiner András, Hencel Péter, Bogovics Máttyás pót; a III. kerületben Sipos Márton, Volher Mihály, Mozsgai Sándor, Hauszknacht Ferenc Föglein, Bors József Hangonyi, Gonda Béla, Dorogi István rendes; Takács István, Schmidt Sándor, Dittrich János pót; a IV. kerületben Majsai István Tötös, Majsai István Szászi, Wolf Arnold, Majsai György András, Mészáros Pál Komáromi, Dömötör Miklós, Török László Ranga rendes; Töttös János Kovács, Kovács Dávid, Ozsvald Pál pót; az V. kerületben Kovács József Szászy, Nyirő József Nemes, Ferger Mihály Illés, Frey János Takler, Bóváry Ferenc Steiner, Klézli Ferenc László rendes; Ozsvald Pál, Ferger Ferenc és Takler János Frázon póttagokul.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Közszégi tisztújítás. Folyó hó 19-én folyt le Decs községben a közszégi tisztújítás nagy érdeklődés mellett, Bajó Pál főszolgabíró elnöklété alatt. I. bíró lett Kovács István, II. bíró Ivanizs István, pénztárnok Kalán István, közgyám Varga Mihály. Esküdtek: Bocz Pál, M. Kara János, E. Kara János, Mozolai Pál, Kerep Varga István, Tóth János, Sz. Tikos István, V. Kőnczöl János.

Előfizetési felhívás.

Jövő hó elsején némi kis változás áll be a Közérdeknel, amennyiben a lapnak kiadását is a szerkesztőség, illetőleg alólírott szerkesztő veszi át.

E változás miatt azonban új programot adnunk felesleges. Utalunk eddigi működésünkre, amely talán nem volt hangos, rikoltozó, szemlyeket, intézményeket sárral dobáló, de hogy a manapság annyira szokásos irodalmi kalózkodás helyett, az általános érdeket, közzé előmozdításának magasztos célját szolgálta, azt hisszük ezt kétségbe vonni senki sem fogja.

Programmunk tehát marad a régi. Legfeljebb csak az igekezetünk lesz nagyobb, hogy a nagy közönségnek eddig is tapasztalt jóindulatát tárgyilagossá, tartalmas közleményeinkkel még inkább kiérdemeljük.

Tolnavármegye írónak színe-java csoportosul lapunk körül, rájuk s csekély erőnkre támaszkodva, mely tisztelettel kérjük a további támogatást s az előfizetéseket további megújítását.

Szekszárdon, 1908. december 24.

A szerkesztőség nevében:

Bodnár István

felelős szerkesztő, laptulajdonos.

HIREK.

Karácsony.

*Szent karácsony napja, Jézus születése
Az egész világnak újra ébredése,
A sötétség eltűnt, világosság támad
A kegyelem napja újból reánk árad.*

*Gyermekek, gyermekek, itt a jászol, bölcső
Ott szendereg benne a kis szent csecsemő,
Két az atyák vártak, megjelent a testben
Dicsősége Istennek a magas mennyekben!*

*És hogy ha leszen majd köztünk jóakarát
Krisztus tudomány szép diadalt arat,
Gyermekek jöjjelek!... A sziv újra éled
Ó az út, igazság, feltámadás élet!*

KÁLMÁN DEZSŐ.

Személyi hírek. Apponyi Géza gróf főispán Bécsben időzik családjával. A jövő hó 12-én azonban Szekszárdra érkezik s 13-án elnököl a közigazgatási bizottság ülésén.

Bezerédi Pál főrendiházi tag, selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott Abbáziába utazott.

Bartal Béla kir. kamarás, a jeles közigazgatási író a karácsonyi ünnepeket Bécsben tölti.

Egyházmegyei hírek. Zichy Gyula gróf pécsi püspök Pölöp György miszlai plébánost, a simontornyai kerület esperesét, az esperesi hivataltól, saját kérelmére felmentette és helyére Mozolányi István tamási plébánost nevezte ki esperessé. Kerületi jegyző Palkó István regölyi plébános lett.

Szegény gyermekek karácsonya. Megható, szép ünnepélyt rendezett f. hó 20-án az Obernig féle vendéglőben a dr. Steiner Lajos diszelnöksége alatt működő szekszárdi első magyar asztaltársaság. Tizennyolc szegény gyermeket ruházott fel tetőtől-talpig s mikor az így kiöltöztetett gyermekek boldogságtól sugárzó arccal beléptek a nagyterembe, melyben szép karácsonyfa volt felállítva s az asztaltársaság fáradhatatlan, derék elnöke, Mutschenbacher Ödön szívhézszerű beszéddel megnyitotta az ünnepélyt, a szekszárdi társadalom minden rétegéből összegyűlt közönség mélyen meghatva szemlélte a szeretet gyakorlásának hatását a szegény, boldoggá tett gyermekek örömtől ragyogó arcán, amely meghatottság sok szemből csalta ki az elzékenyültség könnyeit. Az ünnepély után az asztaltársaság megvendégelte a felruházott gyermekeket, kiknek nevében egy kis leány mondott köszönetet a nemes lelkű adakozóknak. A feltűnést nem kereső felebaráti szeretet gyakorlására alakult asztaltársaságot melegen ajánljuk a jótékony barátaink figyelmébe. A tagdíj havi 40 fillér.

Új évi üdvözlések megváltása. Az új év adója című mult heti közleményünkre hivatkozással, új évi üdvözlések megváltása címen a Szekszárdon létesítendő szegényház javára Tóth Károly urtól 10, Janosits Károly urtól 5 koronát vettünk. Az összeget a szekszárdi takarékpénztárban helyeztük el, a 46247. sz. betétkönyvecskére.

Rátkay László kitüntetése. Rátkay Lászlót, a Felhő Klári s más művek jeles szerzőjét gyönyörű kitüntetésben részesítette a Petőfi-társaság. Mult szombaton tartott tagválasztó gyűlésen ugyanis egyhangulag tiszteletbeli tagjává választotta. Rátkay Lászlót e vármegyéhez csatolta sorsa, így az ő dicsősége, kitüntetése a miénk is. Őszinte szívvél és lélekkel örvendünk tehát az ő írói nevére esett eme újabb fény sugarának s a legmelegebben köszöntjük őt, ki férfi kora s alkotó képessége teljességében bizonyára még nagyon sok szép alkotással fogja gazdagítani a magyar irodalmat.

Kaszinó-estély. A szekszárdi kaszinó folyó hó 31-én, kaszinó-estélyt rendez.

Pásztorjáték. A szekszárdi újvárosi r. k. Társaskör mult vasárnap sikertelt pásztorjátékot rendezett az újvárosi szegénysorsu iskolás gyermekek segélyezésére. Igen szép számú közönség jelent meg, mely élvezettel szemlélte a korszerű szép öltözeteket és a szereplők ügyes játékát. Az előadást, mely 76 koronát jövedelmezett, f. hó 25-án d. u. 5 órakor megismétlik s arra a jótékony cél iránti tekintetből is felhívjuk a közönség figyelmét.

Estély. A bonyhádi r. k. olvasókör e hó 13-án fényes estélyt rendezett. Eibach Ödön gyógyszerész az alkoholizmusról tartott érdekes felolvasást, Brandaisz Melanie szavalt, Schulmann János eszellozott, a dalárda énekelt s kitűnő előadásukért mindannyian sok tapsot kaptak. Egyik kitűnő pontja volt az estélynek Eber Géza fekedői plébános zongora játéka, aki classikus darabbal nyitotta meg az estélyt s néhány régi magyar dalt játszott, majd a közönség felkérésére az estély végén három valcer témát játszott saját feldolgozásában, elragadóan, valódi művészettel.

Válasz Tomka alesperes cikkére. Igen tisztelt Szerkesztő ur! Kegyeskedjék — a magam igazolására — az alábbi igen rövid, néhány sorosnak b. lapjában helyt adni. Nem akarok hosszabb polemikába bocsátkozni s így csupán, azon ténynek konstatálását kívánom, hogy a midőn a Tomka A. alesperes ur által kifogásolt passzust tartalmazó tudósítást megírtam — az újsárhoi objektivitás vezetett. Kifejezést adtam annak, amit több oldalról halottam és amit — jogosnak találva azt — magamévá tettem, anélkül azonban, hogy bárkit is személyében bántani akartam. Álláspontom igazolására pedig csak azt akarom megemlíteni, hogy az ilyen ünnepeket éppen a hivatalos közegek megjelenése tesz hivatalossá. És tudomásom van róla, hogy például olyan világi vagy egyházi férfiak temetésén, aki egyháza érdekében lelkiismeretesen működött hosszabb időn át, az egész megye hivatalosan képviselteti magát (jóllehet, hogy tagjai: tanítók, lelkészek mint ismerősök vagy barátok, tehát

mint privát személyek megjelennek ott) — szónokot küld ki — mindenféle hivatalos meghívás nélkül is. Mennyivel hatalmasabb valami azonban az, ha valakinek még életében róhatják le elismerésüket! De igaz az, hogy mi erre nehezen vagyunk kaphatók. Iróink, nagyjaink, lelkes apostolaink nyomoroghatnak, de haláluk után kijár nekik az elismerés, a hála kifejezése privátim is, hivatalosan is! Az ünnepély hivatalos vagy magán jellegére vonatkozóan legyen szabad megemlítenem, hogy annak tartását ez évi november hó 29-én határoztuk el Gyöngyösön, a Sió vidéki tanító egyesület rendes évi közgyűlésekor, mikor a jubiláns eltávozott. A rendezéssel a Tormás környékbeli tanító urakat bízták meg. És hivatkozom még a nevezett egyesület elnökének 169/1908. sz. hivatalos levelére, amelyben megemlítenem, hogy képviselőtársaság, hogy Kring urat megbízta, hogy képviselőtársaság az egyesület nevében üdvözölje az ünnepeltet. Ez így is történt. Ennyit akartam megemlíteni a saját igazolásomra — és az ügyet megvilágítandó.

Koritsánszky Ottó.

Népszövetségi gyűlések. A szekszárdi r. k. olvasókörben folyó hó 20-án a r. k. népszövetség díszgyűlést tartott. A gyűlést dr. Fent Ferenc szentszéki tanácsos, belvárosi plébános nyitotta meg, ismertette a szövetség célját felhívta a jelen voltakat a szövetségbe való belépésre Varga Ferenc főgimnáziumi tanár a katolikus oktatásügyről, annak jelenlegi állásáról és fejlődéséről igen jól sikerült szabad előadást tartott. Debreczeny Margitka ügyesen szavalt. Fekete Annuska és Falussy József kitűnően monologizáltak. Kovács Mariska ifj. Stokinger János zongora kísérete mellett előadta „Az árva karácsonya“ c. melodramát, mely a közönség tetszését érdemelte ki. Az énekszámokat Lengyel Sándorné, Stokinger János, Tumó Antal és Tóth Pál énekeltek. A gyönyörűen előadott szavaltat után Szabó Géza a kör ügyvezető elnöke igen csinos virágvázat és csokrot nyújtott át a kör hálaja és elismerése jeléül Kovács Mariskának, azokért az élvezetes órákért, miket gyönyörű szavaltával a kör tagjainak szerzett. Végül Szabó Géza, a ügyvezető elnök záró beszédében felkérte a jelenvotakat a kath sajtó pártolására és annak terméke, az „Uj Lap“ járatására. — Szedresen harminc taggal szintén megalakult a Népszövetség. Helyi igazgatóvá Hága Ádám kántortanítót választották meg.

Eljegyzés. Strasser Vilmos Muth-pusztai nagyberlő, Tolnavármegye törvényhatóságának bizottsági tagja eljegyezte Rabinek Gizuskát, Rabinek Pál paksi takarékpénztári igazgató leányát.

Házvétel. Molnár Mór, a Molnár-féle nyomdai részvénytársaság ügyvezető igazgatója megvásárolta a Széchenyi utcai Koszoru András féle házat 25 ezer koronáért.

Művészestély Szekszárdon. Az özvegy Simontits Béláné vezetése alatt álló szekszárdi róm. kath. óvoda február elsején fényes művészestélyt rendez. A programm összeállításán még csak most fátad a buzgó rendezőség, ennyit azonban már is elárulhatunk, hogy Molnár Ferenc az „Ördög“, külföldön is ismert jeles szerzője felolvas, Medgyasszay Vilma a kiváló énekesnő énekelni fog. Jacobi Viktor, az ismert zeneszerző pedig ongorán játszik Lesz még más érdekes program pont is, azt hisszük azonban már ennyi is teljesen biztosítja az est kiváló sikerét.

Halálozás. Somogyi Dénes, paksi tekintélyes borkereskedő e hó 18-án, életének 62-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytban dr. Somogyi Aladár országgyűlési képviselő édes apját gyászolja. Temetése e hó 20-án volt nagy részvét mellett.

Tiltakozó gyűlés. A kormány adóreformjavaslata ellen, melynek képviselőházi tárgyalása legközelebb megkezdődik, a városok — élükön a fővárossal — a javaslat által érdekeltek körök képviselőit hivatott testületek egyértelműleg állást foglaltak anélkül, hogy állásfoglalásukat a képviselőház pénzügyi bizottsága a javaslat tárgyalása alkalmával figyelembe vette volna. Ily körülmények közt az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tolnamegyei kerülete e tárgyban 1909 január 3-ának délelőtt fél 11 órájára a szekszárdi városháza nagytermébe tiltakozó gyűlést hívott egybe, melyen az Egyesülés budapesti központjának kiküldöttje fogja az előadói tisztet végezni. A tiltakozó gyűlés összehívói felkérlik az érdekelteket, hogy minél számosabban vegyenek részt e gyűlésen, jelenjenek meg mindazok, kiknek jogos érdekeit az adójavaslat

sérti és ezzel kapcsolatban az ország más helyein megtartandó gyűlésekkel járuljanak hozzá egy független közvélemény kialakulásához és megszólaltatásához, mely esetleg még az utolsó pillanatban is döntő befolyással lehet a javaslat további sorsára.

— **Szabad előadások a paksi m. kir. állami polgári iskolában.** Kun Kálmán, polgári iskolai tanár, e hó 20-án nagy számú közönség jelenlétében szabad előadást tartott a „3 nap Szigetvár körül” című történelmi tárgyú előadásról. A mindvégig érdekes előadást a közönség feszült figyelemmel hallgatta és az előadást élénk tapsviharral jutalmazta.

— **Jótekonycélú műkedvelői előadás.** A szekszárdi építő- és famunkás iparosok közkiadvántra második sor adták elő folyó hó 20-án „A Gyimesi vadvirág” népszínművet. Kovács András nagyon szépen és kifogástalanul rendezte a darabot. Az énekszámokat Linhardt Ignác tanította be az ő szép szakértelmével és zenei képzettségével. A darabban szereplők közül különösen ki kell emelni Balog Vilma, ki Magdolna szerepében kellemes modorával, jó énekével és bátor fellépésével általános tetszést és sok tapsot aratott. Az énekek igen jók, kifogástalanok voltak. Szép tiszta, csengő összhang uralkodott. Meg kell még említeni Kótai Lajost, Auvaltzki Terust, Zimányi Bélát és Ribling Lajost, valamint Vincze Imrét, kik jó játékkal a sikerhez nagyban hozzájárultak.

— **Felolvasás.** A szekszárdi ref. olvasókönyvben a múlt szombaton dr. Joob Imre szekszárdi kir. járásbíró igen talpraesett szabadelőadást tartott a pörről. Jóízű humorral és színpompázó szellemességgel ismertette a pörös eljárásokat s pörlekedő feleket. Végül igen ügyesen Arany János „Fülemiléjét” is beleillesztette előadásának anyagába. A közönség hatalmas tapsal tüntette ki az előadót. Jövő héten László Géza tanár olvas fel Petőfiről.

— **Tanulmányos és szórakoztató Bioskop-válalat** érkezik Szekszárdra a napokban és hétfőn kezd meg előadásait a Szekszárd-szálló nagyszobájában.

— **Baleset vadászat közben.** Kovács János kisvejei lakos f. hó 17-én vadászat közben megcsuszott, miközben a fegyver elsült. A lövés balkezét érte s azt összeroncsolta. Kovácsot súlyos sebével a szekszárdi Ferenc kórházba szállították.

— **Eltűnt gazdálkodó.** Oppenheim Simon, högyészi születésű, 41 éves gazdálkodó, november hó 27-én este, Budapesten levő ideiglenes lakásáról eltávozott és azóta nyomtalanul eltűnt. Az a gyanu, hogy a Dunába ölte magát. Hozzá tartozói annak, ki Oppenheim Simon hulláját a Dunából kifogja, illetőleg megtalálja, 300 korona jutalmat adnak. A megtalálásról a budapesti főkapitányság értesítendő.

— **Csőd.** A szekszárdi kir. törvényszék Krausz Béla tolnai lakos kérelmére Römer Herman öcsényi kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztos dr. Parragh Béla kir. törvényszéki jegyző, tömeggondnok dr. Leopold Kornél, helyettese dr. Mayer Gyula szekszárdi ügyvéd.

— **Halálos vasuti szerencsétlenség.** A szakály-högyészi vasut állomáson, egy Nyírati nevű munkás tolatás közben a vonat alá került s oly súlyosan megsérült, hogy sérülésébe behalt. Miután gondatlanság forog fenn, a gyónki kir. járásbíró vizsgálatára a boncolás és helyszíni szemle megtartása végett f. hó 22-én kiszállt a helyszínére.

— **Cigányok garázdálkodása.** Folyó hó 4 ére virradóra a szakályi szőlőhegyben Dávid Mihály, Lehocz György, Leszák József, Szabó Vendel és Major Imre kamráját kóbor cigányok feltörték s onnan többféle gazdasági eszközt elloptak. A csendőrség a cigányokat nyomozza.

— **Öngyilkosság.** Tóth Ferenc (Erzsi) dunaföldvári lakost hozzátartozói folyó hó 19-én reggel a kuthan találták halva. Tóth az utóbbi időben nagyon buskomor volt s napok óta öngyilkossági tervekkel foglalkozott, azt a mondott napon végre is hajtotta.

— **Hűtlen cseléd.** Liebhauser György szekszárdi gypmester, Mozolán István nevű cselédjét megbizta, hogy óráját vigye el az óráshoz. Mozolán azonban az órával megszökött s azt Ócsényben pár koronáért eladta. A csendőrség a hűtlen cselédet elfogta s a kir. ügyészséghez becsírte.

— **Jó vásár.** Klinger Károly kispesti marha-kereskedő a folyó hó 14-én a Tamásiban megtartott országos vásárra Vacsora Rudolf görbői

lakostól 390 koronáért egy tehenet vett, a melyre 10 korona foglalót adott. Később Vacsora felkereste Klinger s kérte adjon még neki 200 koronát, mert tehenet vett s nem tudja kifizetni. Klinger át is adta a kért összeget, de mikor a teheneket a vonatba rakták, Vacsorának a 10 korona foglaló híjával az egész vételért kifizette. Klinger tévedését csak akkor vette észre, mikor Vacsora a vásárt már elhagyta, de a csendőrök Görbőn utolérték s 727 koronát találtak nála, mely összeget le is foglalták, mert 390 korona helyett nem lehet 590 koronát büntetlenül felvenni.

— **A feledékenység ára.** Kauszay Tibor, állattenyésztési felügyelő és Berzeviczy Béla gazdasági egyesületi titkár, f. hó 10-én és 11-én Högyészen teheneket vásároltak. 11-én reggel, mikor a községben az első tehenet megvették s Kauszay fizetni akart, észlelte, hogy tárcáját a vendéglőben ágyában felejtette. Rögtön vissza mentek s a szobában a tárcát meg is találták, de a pénzből 100 korona hiányzott. Miután a szobában csak a szobaleány fordult meg, valószínű, hogy a pénzt ő lopta el, bár azt nála feltalálni nem tudták.

Fogorvos Kovács J.

vásártár-utcai műtermében **hiányzó fogak pótlása, oszposfogak, arany koronák és szájpadiás nélküli fogak** (hidmunka) készíttetnek. **Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás** a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — **Szegényeknek** rendel d. e. 8-9 ig és d. u. 1-2 óra.

MUZEUM.

Felolvasás a muzeumban. A vármegyei muzeum képtártermében 1909. évi január 2-án, szombaton este fél 9 órakor belépődíjjal, 3-án, vasárnap délután 5 órakor kiosztott jegyekkel felolvasás lesz. A felolvasást tartja Kovács Aladár „Általános néprajz” címen, általa készített mintegy 60 darab vetített képpel és a muzeum ide vonatkozó tárgyainak természetben felmutatásával és magyarázatával. A felolvasás jó része szabad előadás lesz, melynek rövid kivonata a következő: A régészet és néprajz egymásra vonatkozásai; a régészet és néprajz közti különbség; a néprajz értéke és felosztása. Tárgyi néprajz: Az ember természetes és művészi eszközei: fazekasság, edények, metsző, szűrő és zuzó szerzők és fegyverek, a legegyszerűbb földművelési eszközök, házi és halászó szerszámok; ékszer, díszítés ruházat; a díszek fajtái, az ékszer mint jelvény; a ruházat anyaga, divat, képviselő; — építés lakás. A néplelek nyilvánulásai: vallás, mánizmus, animizmus, fetis imádás; a mitalogia kezdete, tisztelet formák; miszticizmus, varázslás, babonáság. Művészet: tánc, zene, költészet, faragás, játék. A legősibb családi forma, vérségi kötelék, törzsi alakulás. Szokások és erkölcs: köszöntés, születés, érettség, házasság és egyéb szokások. Gazdaság: a földművelés kezdete, állattenyésztés. Végül a néprajz fontossága a nemzet történetében. Ez az általános keretben mozgó felolvasás mintegy bevezető része a később folytatandó néprajzi felolvasásoknak, melyekben az egyes világrészek természetnépeinek (vad, félvad és nomád) néprajzáról végül a magyar néprajzról lesz szó.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. T. G. Szekszárd. Köszönjük. Majd átolvassuk. Hiszünk, hogy jó lesz.

K. D. Kölesd. Jövő héten. Az egyiket átadtam a jelzett helyre.

Crassus. Későjött. Rövidíteni kellett. De azért köszönet! L. S. Kölesd. Csak a jövő számban hozhatjuk.

Nyilt-tér.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

„Borvásár” cím alatt a „Tolnamegyei Közlöny” folyó évi december hó 17-én megjelent számában szavahihető uriembernek személyemre vonatkozó valótlan állításával fűszerezett közleményt olvastam. Ezen, szavahihető uriember fejé-

ből buggyant bemozdás értelmében ugyanis, mint a linzi vendéglősök egyesülete megbízottainak szegődött alkuszsa, én lettem volna az, aki ezen urakat vörös bor vásárlása céljából Szekszárd negligálásával Villányba utasítottam.

Nevenek, ez általam is fokozott mértékben is elítélt állítólagos ténykedéssel kapcsolatba hozatala által rosszakaratulag a szekszárdi szőlősgazdák ellenségeként tüntetve fel, bár e tekintetben a mosakodásnak egyáltalán nem érzem szükségét, mégis, alkuszi minőségemnek kerek tagadása mellett, az ezen állításnak esetleg mégis hiteles köleszőzöket felvilágosítandó, kijelentem e helyen, hogy titkos jóakarómnak ezuttali működését elitélem, besugása pedig — röviden és enyhén szólva, — alaptalan koholmányról nem egyéb, annál is inkább, mert erről a dologról semmiféle tudomásom nincsen, — de ismerve a viszonyokat, — nem is hiszem, hogy az komoly alappal bírna.

Felkérem ezek után a kérdéses szavahihető uriembert, hogy nagybecsű nevezetével mihamarabb ismertessen meg, állításának valódiságát pedig e lapban annál is inkább bizonyítsa hitelességét, mert abban a nem remélt esetben, ha jelen felszólításomnak meg nem felelne, tisztelettel kikérem megállapítása iránt a puhatolást nyomban folyamatba helyezni cseppet sem leszek rest, valamint nem fogok mulasztást elkövetni a tekintetben sem, hogy valótlanságot állító vagy rosszakaratu pletykát közvetítő egyénekre alkotott — minden esetre nem hízegő — véleményemet az illető egyéniség nevének megjelölése mellett, — az ildomosság szabályainak figyelembe vétele nélkül — e lapban irgalmatlanul nyilvánosságra hozzam.

Kérve, hogy soraimnak nagybecsű lapjában helyet szorítani méltóztatssék, vagyok Szerkesztő urnak kiváló tisztelője

Szél Gáspár.

Szolid, praktikus, nagyon kedves karácsonyi és újévi ajándékok! Nagy választék!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Fésű kazetták (készletek), zsebbeliecesserek, ridikülök, manikúr casetták s több eféle, a megajándékozott részén praktikus és nagy örömet hozó.

Francia, angol, német és belföldi legelőkelőbb gyártmányú PARFÜMÖK (illatszerek), kazetták és egyes üvegek szép, tetszetős dobozban és anélkül.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Nagy választék! „Garay Drogéria” Szekszárdon

539. szám/végrh. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvény-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szekszárdi kir. törvényszéknek 1908. évi 6225/P. sz. végzése következében dr. Kommen Elek ügyvéd javára 635 kor. 7 fill. s járuléka erejéig 1908. évi augusztus hó 14-én fogantott kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1112 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 3 szoba butorzat és egyéb berendezés nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a tamási kir. járásbíró 1908. évi V. II. 295/3. sz. végzése folytán 635 korona 7 fillér, tőkekövetelés, ennek 1908. évi február hó 12 napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj eddig összesen 135 korona 50 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig, Dombóváron Bachrach Richárd lakásán 1909. évi január hó 5. napjának d. e. 10 óra határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingó ágakat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tamási, 1908. évi december hó 18. napján.

SOÓS,

kir. bírósági végrehajtó

KARÁCSONY

Szent este.

Visszaírt örömek rózsás tündérkertje,
Csillagos, angyalos szentkarácsonyeste,
Vigadozva várom a te érkezésed,
Lenyűgöző álmok fátylál összetéped.

Feltűnik a mullnak kis karácsonyfája,
Aranyos dió volt aggalva reája,
De letépte róla az idő, a gondok,
Mióta felnőttem, mióta bolyongok.

Rovom élttem utját s várom a szent estét,
Mint a kis gyermekek ahogy mindig lesték,
A kis Jézuskának szívemet kitárom,
Meglep az a régi, rózsás gyermekálmom.

Gyermek leszek újra, dalra gyűjt a lelke.
Multam éjjelében kell azt fölkeresnem,
Ami a jelentől hiába is várok,
Gondtalan örömet, békét, boldogságot.

Visszaírom újra a sok kedves perced,
Melyet a siromig sohase felejték,
Külör szívemből a régi öröm lángja,
A te jászolyodnál békesség Királya!

HORTOBÁGYI JÓZSEF.

Békesség.

Csendes este borult Betlehem városkájára.
Lágy álom vette karjára fáradt lakóit. A hideg
decemberi éjszakának nyugalmát nem zavarja
semmi nesz. A tiszta égen egyetlen felhő sem
homályosítja el a csillagoknak szende fényét.
Csend a természetben — de van-e csend ott
benn, a kis világban, melynek neve emberi szív?
Van-e béke ama világban, melynek felhője sin-
csen, mégis beborul, tengere sincsen, mégis
hullámzik, vulkánja sincsen, mégis háborog,
viharja sincsen, mégis kavargó, tüze sincsen,
mégis lángol, virágja sincsen, mégis hervadozik,
tele sincsen, mégis meg tud dermedni? Van-e
nyugalom a szívnek világréndszereiben, hol nem
uralkodik a törvény kényszere, mint a fizikai
világban?

Keresem e kérdésre a feleletet. Bekopog-
tatok ama betlehemi éjszakának kortársaihoz,
benézek a szívnek világába, hadd lássam, van-e
ott is csend és béke, mint ott künn a termé-
szetben.

Elmegyek az akkori világ hatalmas közép-
pontjába, Rómába, hol egy napkeletől nap-
nyugatig terjedő óriás állammak a szive lüktet.
Keresem a békét, de mit találok? Véres háboru
dül az egész birodalmon végig. A római sas
vijjogva röpül keresztül a provinciákon és amerre
száll, halál jár a nyomában. Ez nem a béke
képe. Talán megtalálom ott, hol világok sorsát
intézik, a római császáron. De ott sem látom már
a Kátók jellemét, a Regulusok szótartását, a
Cincinnatiusok önzetlenségét; szolgálalkúság ol-
tárt épít a császári önkénynek, intrika és be-
sugás gondoskodik, hogy áldozat is kerüljön ez
oltárra. Itt sincsen béke. Elmegyek oda, hová
mulatni sietnek a népek százezrei; a circus
maximus padjairól száműzve tán a gond, az
inség, a háboru. De vér folyik ott is, emberek
vére. Igaz, hogy rabszolgáké; de hisz épen az
a rettenetes, hogy az ember, embertársát rab-
szolganak tartja, „Morituri te salutant!” E vér-
fagyasztó üdvözlés nem a béke köszöntése.

De ha künn pusztít is a harc, benn a
családi tüzhelynél talán mégis meglelem a bé-
két? Benyitok a római házba. Aki elém jó, már

nem az a Lukrécia, ki női becsületéért életét
adja, nem is a Gracchusok anyja, ki gyermekeit
tartja legnagyobb kincsének. Egy Mesalina jó
felém, ki megveti, utálja azt a békét, melyet
époly féltve kellene őriznie, mint a szent tüzet
a házi oltáron. Szenvedély kell neki, folyton
égető, de soha el nem égő, mindig megújuló
szenvedély, nem béke és nyugalom. A gyerme-
ket pedig, ha ugyan van, a rabszolga nevelé-
s rontja meg már zsenge korában.

Rómában nincs békesség, másfelé kell azt
keresnünk.

Talán Hellaszban? De annak népe már
csak a rég letűnt ősi dicsőségnek meddő verő-
fényében sűtkérezik. Alkotni tehetetlen, meghalni
képtelen; tengődik, nem is él már az másban,
mint büneiben, semmiben sem hasonlít nagy
őseihez. Egy tunya és természetellenes élvezet-
tekbe merült nép lelkének nyugalma csak nar-
kótikus kábulás, nem pedig harmonikus bé-
kesség.

Hol találjuk fel tehát a békességet. A
skíták őserdőiben, avagy a vikingek nyugtalan
hajóin, vagy Nubia sivatagjain? Hisz otthonuk
sincs azoknak a népeknek, hisz ma innen üzik
ki őket, holnap meg már amott foglalnak új
házat; hogy lehetne tehát békéjük?

De nincs igazi békéje a zsidó népnek sem.
A templom, melyet Salamon épített, rég romba-
dőlt. A frigszekrény, a nemzet palládiuma, nyom-
talanul eltűnt. Nemzeti királyait elűzte a győztes
Róma. Egykori hatalmának romjai már nem
elegendők ahhoz, hogy a diadalmas légióknak
utját állhassák. S a nép szive maga is nyug-
talan. Vár valakit. Azt, kit megígért az Ur, ki-
ről szóltak a próféták, kiért imádkoztak az ősök:
Harmatozások égi magasok az igazat...

De ime, a sötét éjben ragyogó fényesség
gyul ki s a néma csendet mennyei ének hangjai
szakítják meg: Dicsőség Istennek a magasság-
ban és békesség a földön a jóakaratu embere-
nek! Dicsőség Istennek, kinek irtalma megvál-
totta az emberiséget a bűnnek reánehazódó tuda-
tától és békesség az embernek, ki jóakarattal
keresi azt.

Békesség! Te verőfény, mely úgy sugár-
zod be a szíveket, hogy nem vész árnyékot! Te
virágszál, melynek nincsen fonnyadása! Te haj-
nal, melyet alkony nem követ! Ott születél te
is a betlehemi istállóban, Jézus néked is a ne-
ved, vele jöttél le az égből, mi több, egy vagy
övele. Mert ahová e név ismerete elhatott, ottan
legott béke fakadott; ott a családi élet kapcsai
megszilárdultak, ott a társadalmi osztályok közti
űr fölé hidat emelt a tevékeny szeretet, ott meg-
szűnt a gyűlölet, megszűnt az erkölcsi elvadás.
Istennel, önmagával és embertársaival békén
él ott az ember, ahol az angyali szózatot meg-
hallotta és meghallgatta a jóakaratu.

És most, mikor a betlehemi istálló fölött
századok viharoztak el, van-e mostan békesség?

Van ott s akkora mértékben, amekkora a
jóakaratu, amekkora a szeretet. E kettő nélkül
nincs béke sem a közéletben, sem a magán
érintkezésben. Ahol az önzés, a féltékenység, a kap-
zsiság s a féltelen szenvedély kezében a
kormányrudat, ott persze mind távolabb téved a
hajó a béke világító tornyától. De ahol a jóaka-
rat uralkodik és a szeretet, mely tud tűrni s
megbocsájtani, ott a békét sem kell félteni.

A politika békéjéről most nem is akarok
szólni. Félek, hogy itt minden hang nagy-
bántó diszsonanciával elegyednék az ünnep han-
gulatába, az angyaloknak békét hirdető énekébe.
A politikának nincs karácsonya, annak csak
„Halottak napja” van. De a közélet békéjét an-
nál forróbban óhajtom. Ó, bár magába szállna
mindenki és meggondolná, hogy ő maga is
hányszor bontott békét barátjával akárminő ki-

csinyes okból! Bár minden kéz egybe fonódnék
e napon, minden hang elsimulna, minden szívbe
visszatérne a szeretet!

Ez volna az igazi karácsony, melynek ra-
gyogó fája alatt megbékült milliók szeretettel a
szívükben és hittel a lelkükben nemcsak éne-
kelnék, de éreznék is a békességet, melyet az
angyal a jóakaratu embereknek ígért.

Magyarász Ferenc.

A férjhezmenetel hat módja.

— Normánd mese. —

Normandiának egy városában, melynek neve
mellékes, lakott Brissott Tamás, félig paraszt,
félig mesterember, ott művelte kis földjét, nevelte
birkáit. A jó ember özvegy volt és volt két
leánya. A kisebbikről, Lujzáról még nem érde-
mes beszélni, hisz alig került ki az iskolából,
igen szépnek ígérkezett, de most még csak a
jámor tehenet legeltette. A másik volt a kövér
Adolfine, kit Brissot nének hívtak és bizony
már huszonöttször virágzott a barackfa az ő szü-
letése óta. Ő helyettesítette az anyát a házban,
vezette a háztartást és a belső gazdaságot; bi-
zony ha őszinték akarunk lenni, meg kell valla-
nunk, hogy nem sok vidám órája volt a sze-
génynek. Mem azért, mintha talán valami elsa-
vanyodott kedélyű lány lett volna, hanem egy
keserű gond emésztette, már pedig az asszony
ha szenved, nagy vigasztalást talál abban, ha
mások is látják szenvedését.

Száz szónak is egy a vége, Brissot néni
nagyon szeretett volna férjhez menni, már pedig
az évek multak, multak. Kérő pedig nem akart
jelentkezni. Vajjon mi lehet az oka ennek a baj-
nak? Barátnői, kikkel az első áldozáshoz járult,
már mind régen férjhez mentek, csak ő nem;
pedig a szegény, ha másnak szemével tekinthet-
tett volna a tükörbe és látta volna ott magát,
bizonyára megértette volna a bajnak okát; hiába,
arca csunya volt s a bajt a szép termet sem kár-
pótolta. De hiszen vannak másféle bajok is:
Adolfine azt hitte magáról, hogy ő végre is ille-
delmes, tiszta, sőt némileg — koketté is iparkodott
lenni. Minthogy nem akart belenyugodni abba,
amit különben is nagyon igazságtalannak tartott,
hogy férjhez ne menjen, az idő pedig egyre mult,
végre egy este szomorúan így szólt magában:
El kell mennem Canada nénihez és tőle taná-
csot kérnem.

Az öreg asszony, kiről szó van, mellékne-
vét származásától kapta. Normandiai paraszt szü-
lőktől származott, akik azonban korán kivándor-
oltak Canadába, honnan csak ő jött vissza
már öszülő hajakkal, mert egy távoli unoka test-
vére hirta és reá hagyta szalmafődeles kunyhó-
ját. Canadából magával hozta fájarak minden
hagyományát, melyet érintetlenül őrzött meg
Quebec őserdeinek árnyékában; tudása, melyet
soha senki sem cáfolt meg, nagy tekintélyt szer-
zett neki. Canada néni soha sem vetet kártyát,
kávéből sem jósolt, misére is eljárt, amit a bo-
szorkányok nem szoktak megtenni; de azért
mégis tudott a legnehezebb kérdésekre is kielé-
gítő választ adni s jós tehetségében annál is
inkább biztak, mert messziről jött.

— Jónapot Canada néni, köszönté őt
Adolfine. Szeretnék férjhez menni.

— Az néha jó, néha rossz. Hát aztán?

— Senki sem kér meg. Ez a szerencsét-
lenségem, mert a házassághoz két személy kell.

— Végre is... hogyan szerezhetnék egy
völegényt?

— Alvás közben.

— De hiszen alszom egész éjjel és senki
sem jön.

— Ez csak azért van, mert nem tudod a módját. Látod lányom, nekem hat csalhatatlan mód van arra, hogy ez sikerüljön.

— Hamar elő a legjobbikkal.

— Mind jók, nem is lehet köztük választani. Hidd el, az én módszeremmel oda lehet csalni akár szépszerével, akár erőszakkal azt, a kit Isten neked szánt; az ember álmában meglátja azt és hogy minden tévedés ki legyen zárva, még kereszt nevé is megsugja az alvónak. Ha ez megtörtént, a következő vasárnap litánia után eljön látogatóba.

— Szavamra, ez már aztán jól ki van találva, kiáltott fel Brissot néni egészen felvidámulva. És hogyan lehet azt elérni? Próbáld meg először a legkönnyebbet; ha véletlenül nem jól csinálod, még mindig megkísérhetjük a többi módot. Vacsora után menj ki egész egyedül a kertbe, számolj meg kilenc csillagot és így egymásután minden megszakítás nélkül kilenc napig, a tizedik nap, ha lefekszel, fordulj a fal felé és megfogod látni jegyesedet.

Szépen köszönöm néniem asszony.

Adolfine azonnal hozzá fogott, hogy megpróbálja a dolgot; egy hétig minden a lehető legjobban ment. Soha csillagász nem számlálta meg nagyobb lelkesedéssel a csillagokat, mint ő. Amde a nyolcadik napon sűrű felhő borította az eget, a csillagok láthatatlanok voltak s így az egészséget újból kellett kezdeni! Amde abban az évben (mindenki emlékezhetik rá) az eső és vihar igen gyakori volt, sokszor ugylásztott, mintha a hold is eltűnt volna. Három hónap mulva a fiatal leány elvesztette bátorságát; soha sem lesz egymás után kilenc napig csillagos ég!

Ime visszajöttem Canada néni, az a módszer nem vált be. Hoztam önnek egy kis vaját meg két csibét; legyen olyan jó kérem, mondjon egy másik módot.

Szívesen édes lányom. Ma este, mielőtt lefekszel, menj ki a forráshoz, de úgy, hogy senki se lásson meg, merítsd kezeidet a vízbe s mondj el öt Miatyánkat és öt Üdvözlégy Máriát. Vigyázz, hogy kezedet meg ne töröld; és midőn az ágyban leszel, vizes kezedet tedd az ágytakaró fölé, ujjaidat szétterpesztve. Az aki neked van szánva, meg fog jelenni és egy kendőt mutat feléd.

No most, gondolá Adolfine, mikor hazafelé ment, végre kijutott a bizonytalanságból. Bár csak Tulasne Jakab lenne . . . Olyan szép, fiu, oly gyönyörűen énekel! Óh Uram!

Folyton a teendőkre gondolt és Tulasne Jakabra. Amit Canada néni mondott, azt pontosan teljesítette, amde a dolog annyira felizgatta, hogy alig volt képes elaludni. Végre, mikor éjfél ütött, a sötétséget egyszerre világosság váltotta fel, egy szép természetű paraszt legény jelent meg, diskrétül az alvó fölé hajolt, kezében volt a kiterjesztett kendő. Adolfine, én drága jegyesem, suttogott édes hangon, töröld meg kezedet, én vagyok, Jakab.

Hajnalban olyan élénk és jókedvű volt Brissot néni, mint egy sárgarigó. Megcsókolta Lujzát, csaknem a tehenet is megcsókolta. Csak egy gondolat foglalkozott: el fog-e jönni vasárnap?

Eljött. A fiatal legény nem szólt ugyan nyíltan, de eléggé világosan jelezte, hogy mit akar. A leány boldog volt, amikor rátekintett és mosolygott. Élvezte a földi paradicsomot, de az öreg Brissot nem nagy örömet mutatott. Maga a házasság tetszett volna ugyan neki, de egyébként sok baj volt. Utolsó spekulációja a buzával nagyon szerencsétlenül ütött ki, birkáit meg a himlő pusztította. Végre is kénytelen volt birtokát jelzálogként lekötöni. Amint ezt meghallotta Tulasne Jakab, szó nélkül elpárolgott és többé soha sem jött vissza.

— Jaj nekem, — zokogott Adolfine, — nem magamért, hanem csak apám pénzéért jött ide.

— Canada néni vigasztaljon meg. Ime hoztam tojást és récéket, mondjon egy más módot, hogyan tehetnék szert vőlegényre.

— Nagyon egyszerű az. Végy egy kanál lisztet és egy kanál sót, a sőt olvasd föl vízben, az egészséget főzd meg szobádban, úgy, hogy senki se lássa és a gombócot add meg, mielőtt lefekszel. Két dologra vigyázz! nem szabad innod, ha a só kinez is és egy szót sem szabad szólnod, amíg főzöl.

— Legyen nyugodt.

Brissot néni csakugyan megfőzte a gombócot, de amint az már történni szokott, ha valakit egy gondolat nagyon elfoglal, ő is, anélkül, hogy észre venné, egész hangosan mérlegelni

kezdé a dolgokat: Ah ez a Jakab . . . Milyen méltatlan eljárás! . . . De ha Niquet Róbert jönne helyette, hogy megvizsgálódna a szívem! Az a Róbert milyen nyílt, becsületes . . . Miért ne jönne! Olyan ő, mint az arany a homok közt.

Ezt a monológot drágán fizette meg! az éjjel senkit se látva, újra Canada nénihez kellett fordulni, ki jól megszidta ostobaságáért és fecsegéséért. Végre is fejezte be a vén asszony, minden bünt meg kell bocsátani, próbáljunk meg egy másik módot, lehet hogy valamennyi közt ez lesz a legjobb: mikor üti az éjfélt, ki fogsz menni mezitláb a forrásig, még pedig hátrafelé menve. Mikor a forrás szélére érsz, vissza fordulsz; a víz tükrében meg fogod látni jövődöbelidnek a képét.

Ah! erre nem leszek képes, nagyon félek, kiáltott a leány, hiszen, ha csak rá gondolok is, már ludbőrössé leszek a testem. Irgalom Canada néni mondjon valami más módot!

— Oh ezek a cifra babák, lám-lám, szeretnének férjhez menni, de nincs bennük semmi bátorság! Hát jól van, készíts inkább egy kis létrát, melynek három, öt vagy hét foka legyen; dörgöld meg jól levendula levéllel, aztán kend be méhkasodból kivett mézzel és tedd azt vízszintesen vánkossod alá. Ha elalszol, látni fogod kedvesedet, amint a létrán fel akar mászni; el ne felejsd neki mondani: „vigyázz, hogy le ne ess“ és nyolc hét alatt meg lesz esküvőd.

Adolfine mindent pontosan megtett és álom közben látta, hogy Nique Róbert mászik fel a létrán. Utasítás szerint intette, hogy le ne essék és a következő vasárnap a fiatal legény szerelmes ábrázattal beállított Brissotékhoz. Tovább mint egy hónapig nagy vigság uralkodott a házban, pedig a félénk fiatal ember csak sóhajtozott, sóhajtozott . . . és Adolfine, hogy neki tessék, szintén sóhajtozott.

Végre a negyedik vasárnap a fiatal ember nyilatkozott. Gyere Adolfine, feltárom előtted szívemet. Látod nem te, hanem Lujza az, aki fiatal és szép, ő belé vagyok én halálosan szerelmes. De mivel még csak tizenhat éves, nem merem az apjával beszélni, nem lennél oly jó, hogy mint idősebb nővér, támogatnál engem?

Adolfine nyolc napig folyton sirt. Hát nem az én kedvemért, hanem nővérem kedvéért járt, ide!

— Canada néni, vigasztaljon meg. Hoztam egy libát, meg egy kis narancs-likört. Tanácsoljon más módot, hogyan tehetek szert vőlegényre.

Édes gyermekem, első balsikered után még csak reménykedtem, de a második után már magam is majdnem kételkedem. Menj haza, küldd ide Lujzát. A hatodik mód csak úgy használ, ha te magad nem ismered.

Az öreg asszony jól kioktatta Lujzát s ez nővére tudta nélkül egy tükröt rejtett el annak ágyába, de a tükröt előbb betakarta.

Két keresztbe tűzött gombostűvel összetartott selyem kendőbe. Adolfine a fáradságtól kimerülve, letörle könnyeit és elaludt. Amint mélyen aludt, a remélt fiatal ember helyett fehér szövettel lefödött koporsót látott. Rémülettől összetörve szaladt Canada nénihez.

— Kelj föl néniem s adj nekem tanácsot. Halld csak, mit láttam álmomban.

— Édes kicsikém — mondá komolyan Canada néni, ne keress te tovább. Én megértettem e jelet. Az, akit Isten neked szánt, már meghalt. Nincs többé kilátásod, vége mindennek.

— De talán egy másik? . . . Talán később? . . .

— Nem. Ha akad is oly ember, aki képes elvenni egy szegény leányt csak azért, mert az dolgoz, vagy egy csunya leányt csak azért, mert az jó, az ilyen ember oly ritka, hogy azt nem lehet pótolni. A szerencse nem szokott kétszer felkeresni bennünket. Az első öt kísérletem becsapott téged, a hatodik megmutatta, hogy már özvegy vagy. Isten veled.

Özvegy, vagy nem, de annyi bizonyos, hogy Adolfine vén leány maradt.

Franciából (j. t.)

Karácsonyi kép.

Irta: dr. Lévai Dezsőné.

Misu és Marinkó nem a legboldogabb házaspárt folytatották. A bünt és szemetet takaró külváros egyik sötét utcájában laktak. Lakásuk egy igazi munkáslakás volt olyan értelemben, ahogy azt Dosztojevsky az idegeket is megrázó művében: „A nyomor“-ban leírja. Szűk, sötét, piszkos, dohos.

Misu egy vasgyárban dolgozott és azonkívül ivott. Majdnem egész keresetét elitta. Felesége Marinkó pedig ez alatt a nyomor virágát, a folyton betegeskedő kis négyéves Karinkót gondozta és sirt. Siratta ifjúságát és siratta szerencsétlen helyzetét.

Mikor Misu este hazajött a gyárból, odaült a törött lábu asztalhoz, melyen sovány, meleg levele párolgott és durva szitkokban tört ki. Hogy neki miért kell egész nap izzadnia a munkában, hogy estére egy pár kanál levele legyen, mikor az a sok úr prémes kabátban, aranyláncsal s csillogó gyémántgyűrűvel felcícomázva csak az élet örömeit élvezi. Mégis csak igaza van az ő barátjának, be kell lépni neki is a szakszervezetbe, meg kell indítani a harcot a tőke ellen . . . S ezzel benyul zsebébe egy kis piszkos üvegért, melyből lelket s testet öltő pálinkát hörpint fel. Szemei lángban égnek s vasmarkai ökölre szorulnak.

A kis gyermek rekedten felköhög.

És megszólal az asszony.

— Misu hát még itthon is iszol? Hát nincs egy barátságos tekinteted, egy meleg szavad hozzám vagy Karinkóhoz? Hát nem látod, hogy a szegény gyermek beteg? . . .

S gyengédséggel közeledik urához. De Misu, mintha a nyomor és pálinka kiölt volna lelkéből minden nemes érzést, oda se tekint, csak egyre kifakadásokban tör ki.

Igy megy ez már évek óta, nap-nap után.

S közeledett a karácsony, a meleg, a szeretetteljes karácsony.

A kis gyermek sirósan nyöszörgött a rongyokkal megrakott ágyban. Marinkó pedig tájdonalmasan dobogó szívvel ült az ágy szélén s gondolatai elkalandoztak . . .

S közeledett egyre a karácsony, a meleg, a szeretetteljes karácsony . . .

Marinkó szemei előtt megjelentek a fényes üzletek ragyogó kirakatai, amint csillogtak — villogtak a sok drága csecsebecsétől. Látta a büszke úri asszonyokat suhogó selyemben, amint összevászárolik a sok édes ajándékot; a nagy úri fogatokat, amint a karácsonyfát szállítják a tükörablakos palotába és lassankint elszendergett. Már három éjjel virrasztott ugyanis.

A köruton már kigyultak a villamos ivlámpák, melyek fényes sávokban vágják át a városra ülő nehéz nedves ködöt. Mindenki sietett haza a meleg puha fészekbe, hogy szerettei között édes ünnepléssel töltsse a nyugalmas estét, mert már itt volt a karácsony, a meleg a szeretetteljes karácsony . . .

Misu, a dúrva, a hideg lelkű, az iszákos Misu is hazafelé tartott. Amint a fényes köruton végighaladt s látta, hogy egy ember sem megy üres kézzel haza, szívét kinos gyötrelme futotta át. Legjobban szeretett volna betörni a legfényesebb boltba s onnan hazavinni az ő Karinkójának mindent, a mi szép és kedves.

Megállt s elgondolkodott. Aztán hirtelen visszafordulva egy keskeny utcába sietett, hol egy hágyadt fényű üzlet előtt megállt. Nem először volt itt. Egy pillanat alatt már benn is volt s a fagyos testéről levetett, rövid téli kabátját zálogba tette. A kapott két koronáért pedig ajándékokat vett s egy kis zöld fenyőgalyat karácsonyfának.

S meleg érzéssel sietett haza a nedves pincelakásba, ahol felesége könyes szemekkel ápolta a szenvedő kis gyermeket.

A dohos szobába érve, szíve megtelt meleggel s ő lerakva az ajándékokat, átkarolta hévvel az asszonyt s remegő ajakkal nyomott csókot a gyermek sápadt arcjára.

— Hát télikabátodat hol hagyta Misu, tán valami pálinkamérésben?

— Ott, de azért ne bánts, mert ma karácsony van . . . Tudod, mi az: karácsony? . . .

S köny pergett orcájára.

A dohos pincelakásban pedig illat áradt szét, illat és melegség, világosság és szeretet.

A karácsony, a meleg, a szeretetteljes szent karácsony búbájós varázsa . . .

Karácsonyi szokások.

Irta: Kardos Ferenc.

Sajátságos a népszokásoknál, hogy azok elterjedtek mindenütt anélkül, hogy eredetüket pontosan ki lehetne mutatni. Legtöbbször a pogányság és babona maradványai. Hogy pogány szokások átmentek a kereszténységbe, senki nem fogja tagadni, sokszor egy egész nemzet tért át a kereszténységre és nem lehetett a népet egyszerűen elszoztatni a nyersebb szokásoktól.

Igen sok a karácsonyi és a karácsonyi ünnepek körbeeső népszokás. A karácsony ünneplése Rómából terjedt minden népre, midőn azok keresztényekké lettek. A németek a dec. 25 től jan. 6-ig tartó időközött tartották nagyon szentnek, melyet 12 éjnek is neveztek, ezen időben dolgozni nem volt szabad, különösen tiltva volt a fonás, mert aki ezen időközben fon, az valami betegségbe esik. Nálunk is megvan e szokás, csak hogy ez a kritikus idő csak ujévig tart, azonkívül ezen időben mosni se jó, mert a mosás valami állapot elhullását vonja maga után. Stájerországban ezen időben a háznál nagy rendnek kell lenni, mert a szent Szűz a szent éjjen minden házat meglátogat, hol rendtelenséget talál, onnét hamar távozik és a házat szerencsétlenség éri. Ha az asztal a szent éjjen nyikorog, annak az a jele, hogy rajta Szűz Mária lépked. A hányszor az asztalt ezen tizenkét napon elmozdítják helyéből, annyiszor dörög az ég az ujévben.

Angolországban disznófejet fálalnak fel rozmarinjal feldíszítve. Észak-Németországban a szent éjjen nagy vacsorát csinálnak, sőt az állatokat is jobban etetik és az istállót is kivilágítják. Szászországban karácsonykor heringsalátát esznek, mert az ezt élvezőnek nem fogy el akkor a pénze. Sziléziában karácsonykor éjjel az asztal terítve marad, mert jönnek az angyalok és a feltálat ételekből esznek.

Régi dolog a karácsonyi fonott kalács; ilyen már a grüthersali apácák sütötték 1510-ben, melynek alakja egy kisdédhez volt hasonló. Az ugynevezett „stricli“, melylyel nálunk a pékek ujévkor vevőiket megajándékozzák, szintén a karácsonytól származik. Dél-Németországban teszta anyagból különféle állatformájú süteményeket készítenek annak emlékére, hogy Jézus állatok közt jött a világra.

Nálunk is szokásban van, hogy a kereszt-szülők karácsonykor a fiuknak nyulalaku, a lányoknak babaalaku süteményt visznek ajándékba, az utóbbit „Jungfer“-nek, szűznek, stífollosan „Jomp'r“-nak mondanak.

A karácsonynak előhírnöke mindenütt a szent Miklós, ki Niklas, Nikola, Niklosa, Mikulás név alatt ismeretes. Szent Miklós püspök volt Myrában és mint a hajósok és kereskedők patronusát tisztelik. Azonban nem egyforma alakban jelenik meg a Mikulás, némely vidéken mint ősz férfi, püspöksüvegben, kezében hosszú pálcával, másik vidéken számarón jön ostor csattanással mellette.

Luther Márton gyermekeinek is rendszeresen megjelent a Niklas; ugyanis Luther rendes jegyzékét vezetett kiadásairól és bevételeiről, az előbbieket közlő fordulatok azon ajándékok, melyekkel Miklósok gyermekeit és cselédeit meglepte.

Megjegyzendő, hogy a legtöbb itt említett szokás a pogány germánoknak egy Berehta nevű pogány istennőjétől származik.

Szintén régi, de katolikus eredetű szokás a bethlemi jászol. Állítólag Liberius pápa 354-ben hozta be Rómában a karácsonyünnepét, 360-ban ugyanitt egy templomot épített a karácsonyi ünnep különös jelentőségére, III. Sixtus pápa ezen bazilikát kibővíté és Szűz Mária tiszteletére szentelte fel. Ez volt aztán azon hely, hol a pápa a karácsonyi isteni tiszteletet tartotta; ma is még Szűz Mária maggaire név alatt ismeretes. Itt volt egy téglából épített jászol, amelyen a pápa a miséjét mondotta, később azonban ennek helyébe értékesebb anyagból készült egy jászol.

A bethlemi jászolt különösen assisi szent Ferenc tette népszerűvé; azon meggyőződésben volt, hogy a jászol bemutatása a népet hitében erősíti, a grexiói erdőben egy teljes jászolt állított fel, volt ott széna, szalma, ökör és számar, este kivilágította; a nép csak úgy tódult oda mindenfelől és assisi szent Ferenc maga nagy meghatottsággal prédikált a „bethlemi fiu“-ról. Általában a szent Ferenc-rendieknek tulajdonítják a bethlemi jászol terjesztését, bár megvagyon írva, hogy a Dominikánusok 1336-ban Milanóban szintén állítottak fel jászolt assisi Ferenc mintájára.

Máinz- és Bajorországban 1787-ben a jászol felállítását vallási szempontból eltiltották, azonban a nép annyira ragaszkodott hozzá, hogy egyes bajor templomokban most is vannak még jászolok. Leginkább eltűntek az evangélikus templomokból, bár Rietchel szerint Szászországban, Zwikauban, a 18. században még szokásban volt a jászol alkalmazása.

Később átment a jászol felállításának a szokása, illetve használták házi ünnepek alkalmával és karácsonyi játékoknál. Münchenben egész jászolvásár van karácsonykor, ugyanitt egy

muzeum is van, melyben Tirol, Bajor- és Olaszországból a legrégebb jászolalakok vannak összegyűjtve. A tiroli jászolok leginkább apácák kolostormunkái, az alakok azonban nincsenek valami izlésesen előállítva, mert még a tiroliakat jellemző golyvával is ellátták őket.

Szépek a müncheni jászolok, melyeknél a művészi alakítás szembetűnőbb, úgy az állatok, mint az angyalok művésziességgel vannak kifaragva. A jászolfaragók közül egyik-másik nagy hírnévre tett szert; így híresek a nápolyi és szicíliai jászolok.

Nálunk még egy szokás volt karácsonykor, a „Jézuská“-nak vagyis „Christkindli“-nek a bemutatása a szent estén. Hat nagyobb leány tiszta fehérbe öltözött; a fehér ruha piros, kék és zöld színű szalagokkal sávszerűen volt díszítve, jobb kézben gyertyát, a bal kézben csemetyűt tartva, fejükön koszorúval, kettesével léptek be a szobába és kétsorban felállva énekeltek. Aztán jött egy kisebb leány, mint szűz Mária és egy fiú, fején püspöksüveggel, mint József; ezek leterdéltek és a kis bölcsőt a kisdéddel egy székre tették, szintén énekeltek az előbbiekkal felváltva és karban Jézus születéséről. Végre még egy leány jött feketében, fekete fátyollal, kezében virgácsal és arról énekelte, hogy a jóknak ajándékot, a rosszaknak virgácsot hoz, a neki előre adott almát és diót szórta a ház gyermekeinek. Így háziól-házra járva kérdezték. Tért das »Kreszkénje“ nei? Szabad a Jézuskának bemenni? Igenlő válasz esetén bementek és egypár krajcárért az előbbi jelenetet megismételték.

Ezen szokás is mint a többi, valami tíz éve már kiment a divatból; a civilizáció vagy vallástalanság-e az oka, nem tudom. Sajnos volna ha az utóbbi okból történnék.

A testőr.

Mária Teréziáda.

Fegyverbe riad, szökken az őrség,
Zavar, futóság, szörny az eset:
Egy magyar testőr a Burg folyosón
Uram, teremtem, — lesekedett.

Nyaladék kölyke, bajsza se serked,
Két napos testőr s ilyet no ki lát?
Ugy alkonyattájt, mint kánya lecsap
S megcsókolt egy szép: szobacitát!

Hm... ha cica von'. De más a bibe,
Szörnyedve sugják tovább a falak:
A nagy császárné! Szegényke fiu,
Mázsaszám raknak reája vasat.

És gyülekeznek hadi tanácsba.
— A kapitány kék, lihegve zihál
S vörös, mint főtt rák, főhadnagy,
[hadnagy:
„Ily gaz merénylet! A sorsa — halál!“

Halál! S hogy golyó, pallas legyen-e?
— Nemes a testőr, — foly hát a vita,
De fegyverbe se szökhet az őrség,
Lenn a császárné már a — dutyiba...

„No félsz kamerád? Te hetyke legény!“
„Katona féljen?“ — az visszadohog.
„Pedig hát meghalsz!“ „Egyszer legalább
Mindenki meghal — nem új a dolog!“

„Büszke az urfi, de szólj igazán:
Tudtad, ki vagyok? mondd szembe nekem,
„Nem parolámra!“ „Ugy kire lestél?“
„Civil fecseghet, katona — nem!“

„Derék, de mit tész, ha zajt nem ütök?
Ha megsugom is, hogy én ki vagyok?“
— Elveszett ugyanis, — bátor a testőr:
„Ugy legalább még egy csókot adok!“

„Szemtelen!“ — toppant egy csöpp,
Császárné arca biborba pirul, [pici láb,
Parányi ökle lesujtani vágy,
De csak egy perc s már jökedvre vidul.

Kaczag: „Pompás volt, e fránya fiu
Mától őrmester... Nos hallja, mehet,
Szeretem a fess, bátor katonát.

Ni, de hol a mersz? Csókért nem eped?
Pedig — incseleg bájjal, kecsesen:
Szabad, de csak a — keztyűhegyemet!“

Bodnár István.

Az utolsó voks.

Irta V. Fejes György.

Az öreg Gutmann Éliás (ez egyszer megbízható név) ott lakott a falu egyetlen hosszú utcájának közepén; csaknem átellenben a szent-egyházzal, melynek sugár tornyán messzire ragyogott az aranyozott csillag a széljelző vitorlával. Nem volt valami nagy üzlete, de amivel rendelkezett, az mind tisztességes, szolid áru számba ment. Az egész külső dísz annyiból állott, hogy egy félkörben meghajlitott abroncsról lógott le egy nemzeti színre festett ásó, kapa, egy hajlós nyelű ostor és egy kefe-seprő — békés egyetértésben — jelezvén, hogy az üzlet vegyes. Ezek tetejébe vont az öreg ur a nyári napok izzó heve ellen egy kék-fehér csikos vászonernyőt, melynek árnyékában szokta üres óráit tölteni, csendesen pipázgatván, lapját olvasgatván vagy beszélgetvén — ha t. i. akadt kompanistája.

Nem közönséges számba ment az öreg ur. Kellő tisztelettel illette a falu népe, az apróság meg éppen szerette, mert Éliás bácsi a Pistikának meg a Lidikének rendszeresen juttatott egy szép cukrot vagy egy darab szentjánoskenyeret, kedvezményképpen. Már a falu másik üzlet tulajdonosa a Grünblatt Pinkász nem tudott ilyen állandó népszerűsége és tiszteletre szert tenni, habár kereskedését az „igaz mérték“-hez (illuzórius elnevezés!) címzette légyen is és bár kirakata is díszelgett a divatos „tulipán parget“-tel. Hanem hát nem arról akarok én most beszélni!

Éliás bácsi nem volt orthodox, sőt nagyon is szabadon gondolkodott. Volt ugyanis neki egy egészséges, piros arcú, fekete szemű és hajú leánya, azt is Julcsának hívták és — csodá-csodája, — a volt árva-gyám fiához, a falu legmódosabb polgár-házához ment menyecskének, s olyan helyre asszonyka vált belőle, akin semmi kifogásolni valót sem lehetett találni a legfurfangosabb elmének sem. A mózesi hit is engedett a kálvinusnak s éltek boldogan. Éliás bácsi minden évben megkapta tőle a rendes prezentet, ami különböző színű házi sipkákból állott, ezüst himzéssel és rojttal. Most is egy ilyen fejező üldögél az ernyő alatt, várván a vevőket, akik azonban ilyen dologtevő időben nem valami sűrűn jelentkeztek...

Hanem hát erről sem akarok én most beszélni.

Éliás bácsi azok nélkül is megérheti az élet végét, ami emberi számítás szerint nem lehetett már messze, mivel 74 esztendőnek mondott a múlt héten „Isten hozzád“ ot, bár korához képest egészséges volt és nem is panaszkodott valami kellemetlen testi gyengeségekről! Üzleti becsületességével is megszégyeníthetett sok hivatal viselő nagyképű polgártársat. Ami pedig politikai hitvallását illette: nem engedte a 48-ból; már csak azért sem, mert mint honvéd ott volt Kápolnánál és Budavár bevételénél; amit a vele egykoru Tiszteletes ur is igazolt, mint a kivel egy században szolgált! Sokszor elő is hozták úgy kettesben a régi nagy idők; kritizálták a mai áldatlan viszonyokat, a melyek semmi másra sem alkalmasak, mint a jellem gyengítésre és az elszegényedésre!...

— De hát erről is elmélkedjenek a nemzetgazdászok, a vezető nagy férfiak odafent és a polgári olvasóköri tudós tagjai a falu kocsmájában vagy az olajmalomban idelelent! Én másról akarok tárgyalni.

— A kerületben ki irták az új választások idejét. Megindult erősen a mozgalom; a falu egypár házán lengett is az elmaradhatlan függetlenségi zászló! Nagy harcra volt kilátás, mert a nemzetiségi töredék ide is betette lábát s

ugyancsak megzarta a-konstellációkat. Egyik nap délutánján a jelölt ur is megérkezett egy hosszú haju, bajusztalan, öblös torku ifjanc képében s kifogyhatatlannak látszó bőséggel fejtegette és ajánlgatta hazaáruló programját!

Éliás bácsinak sehogysem tetszett a dolog; be is hurcolkodott csakhamar az üzlet ajtóból s csak oda bent zsörtölődött a felett, hogy még ilyen svindlernek is honatyaságra pályáznak! . . . Mi lesz a világból így! Közben jöttek a riasztó hírek a távolabbi falvakból az ellenfél váratlan gyarapodásáról; miként hagyták oda itt is ott is az ősi elvet; bizony még — szégyenére a szinmagyarságnak — megbuktatják az öreg nagyságos urat, aki pedig már a harmadik ciklust szolgálta ki, becsülettel, közbizalommal, mint a jó katona!

— Nem — ez nem lehet! . . .

Éliás bácsi legalább nem hitte. Elhatározta nyomban, hogy ha szükség lesz reá — bár eddig a győzelem nála nélkül is könnyedén kivivatott — még ő is elballag öreg lábaival az urnához segíteni a veszélyben forgó zászló hiveit s ha győznek: nyugodtan fog térni Ábrahám kebelébe! (szegény, ha tudta volna, hogy Jehova be is teljesíti szándékát!)

A választás napja is elérkezett.

A pártok felvonultak; folyt a harc elkese-redetten; hol itt 10—12 előny, hol amott! . . . Mi lesz ebből?! . . . a tartalék is kimerült; az elnök kitzúta a zárórát! Nosza föl az utolsó erőfeszítésre! Olyan sürgés-forgást nem látott még a világ talán a Babel-tornya építése óta, amilyen itt megindult!

Jöttek, mentek a nyargoncok gyalog, lóháton, kocsin; előkerítettek egy-egy elmaradt vagy éppen beteges öreg szavazót!

Eliás bácsi is azon vette magát észre, hogy estefelé egyszer csak ott áll ám egy kocsi, két prűszkölő lövel s egy porral fedett ijedt arcú fiatal emberrel, kiben saját vejét ismerte fel!

— Atyus, magáért jöttem; menjünk azonnal, mert baj van?

Éliás bácsi sem volt rest; érezvén a pillanat fontosságát, felkapta magára a régi honvédekét — amit csak március 15-én szokott viselni, mikor a kálvinista templomba ment — felülvén, elrobogott. Öt perc volt még hátra a határidőből. Amott már az elnök is leszavazott, emitt sem akadt senki! . . . Suttogták jobbra-balra a hióhírt, hogy teljesen egyenlő mindkét részen a szavazatok száma s így a sorshuzás fogja eldönteni: kié lesz a pálma! . . .

— De nem! . . . Egy perc még hátra van; igaz, hogy hosszabb az örökkévalóságnál. Ime belép Éliás bácsi; katonásan megáll az asztal előtt, a nyomasztó levegőben kipirult arccal.

— Mi a neve? . . .

— Gutmann Éliás.

— Foglalkozása? . . .

— 48-as honvédtizedes, most becsületes kiskereskedő.

— Kire szavaz? . . .

— Bélteky Bertalanra, éljen Kossuth apánk! . . .

— Erre egy másik falrengető „éljen“ kiáltás visszhangzott, de már ezt Éliás bácsi nem hallhatta, mert abban a pillanatban, amidőn honpolgári kötelességének eleget tett: összerogyott és meghalt! . . .

A függetlenségi párt egyetlen egy szótöbbséggel győzött. Az az utolsó voks volt; ezt pedig Éliás bácsi adta le!

Megnyugodva szállhatott becsületes lelke Jehovájához, ki bizonyára így fogadta: „Jól vagydon hű szolgám, hű voltál a kevésen, többre bízlak ezután; „Menj bé Ábrahám kebelébe!“

Karácsony.

*Mily csoda esett a világon,
Mily szép csoda, én Istenem!
Nincsen virág a téli fákön,
Mégis tavasz nyílik nekem.
Gyönyörűség gondolni rátok,
Festő bimbók, kis unokák,
Óh, ti karácsonyi virágok,
Szőlővessző mind s olajág!*

*Mily csoda esett itt a földön,
Mely bűtől s büntől oly setét;
Ez ünnepet örömben töltöttem,
Reám úgy mosolyog az ég.*

*Fehér lelkű négy kis csöpségem,
Bennetek oly boldog vagyok:
Unokáim, ti vagytok nekem,
A karácsonyi angyalok!*

SÁNTHA KÁROLY.

Az utcán.

Írta: Krammer Zsófia.

Éppen dél volt, mikor a felhők mögül pajzánul, csintalankodva előtört egy kis napsugár és végigszaladt a tetőkön, az utca egyik felén, ahová mág az elébb frissen esett a hó. Vidáman játszadozott a hófehérségen; tetszhetett neki e multság, mert mind több és több társa követte példáját. A felhők szép lassan eltakarodtak s hagyták, hogy a bohó napsugarak játszva szeretkezzenek a szűz tiszta hótömeggel. Mondom tehát éppen dél volt, mikor egyszerre verőfényessé lett az utca. Az emberek is, mintha a napsugarak játékának mosolyogtak volna, vidámban siettek tovább. Pedig ugyancsak tódultak mindenfelől. Kék zubbonyos munkások, csinos munkásleányok siettek végig a Rákóczi-uton és mohón szívták be a friss, hideg téli levegőt s a leányok, ha pompásan öltözött asszonyok haladtak el mellettük, meg-megálltak s vágyó irigységgel néztek utánuk. Kíváncsian szemlélgették a köszinházak előtt álló művészeket és összekapaszkodva hármás-négyesével élénken mesélték vasárnapi legszebb élményeiket, melyek ott benn játszódtak le.

A külváros felé itt is, ott is elmaradt egy a csoportból. A magukban haladó leányokhoz hozzászegődött egy-egy munkás s most már másról folyt a beszéd. Az utcasarkon megcsapta orrukát a friss gesztenye és sült krumppli illata, egyik-másik vett is és nevetve majszolta; a kapuk alól kintorna, a földszinti lakásokból zongora, hegedűszó, dal hallatszott ki az utcára; hallgatták kissé s mentek tovább.

A Baross-téren már csak ketten maradtak: egy férfi s egy leány. Hallgatagon, egyenlő szapora léptekkel mentek egymás mellett. Végre — mikor már közeledtek a célhoz — a férfi megszólalt:

— Januártól kezdve munkavezető leszek. Felemelik a fizetésemet.

— Ugy? — a leány merően nézte a cipője hegyét.

— Azt akarom tudni Terka, hogy már most eljössz-e hozzám feleségül?

— Mit tudom én; még ráérünk.

— No nem éppen. Ma karácsony este lesz, megtarthatnók az eljegyzést.

A leány kedvetlenül vont vállat. Nem mert ugyan kereken „nem“-et mondani, de az ő álmai mások voltak, minthogy ennek a szurkos munkásnak a felesége kívánt volna lenni. Ő munka közben mulatságról, élvezetéről ábrándozott. Tudta, hogy voltak társai, akik a piszkos, sötét udvari szobákból fényes, nagy lakásokba kerültek, akik a munkásleány olcsó ruháját pompás, ragyogó öltözékekkel váltották fel. S őt megzavarta ez a gondolat. Elfelejtette, hogy még egy év előtt is milyen bensőséggel ragaszkodott ehhez a jölelkű fiúhoz, milyen szeretettel vette az körül. A külvárosi leány lelkét megvette a körutak forgataga, magával ragadta a gondolatait. A füstös, gyárszagu levegőből odavágyott a fényes utcák virág-, illatszertérhes légkörébe, elfogta az asszony hódítási vágya.

Alig intett a fejével „igen“-t, mikor a férfi azt mondta, — hogy estefelé eljön és besurrant a kapun. Délután szabad volt. Azzal az ürügyvel, hogy vásárolni megy, kiöltözött és ment be a városba. Jó ideig járt fel és alá a köruton, mikor melléje szegődött egy ficsur. Halkan suttogott a fülébe bődítő szavakat, beszélt neki pompáról, ragyogásról, azokról a dolgokról, amik az ő lelkét elkápráztatták. Mosolyogva, vidáman hallgatta. Hagyta, hogy szorosán melléje húzóva csevegjen mindenről.

Befordultak az egyik mellékutcába. Alig néhány ember vágott itt keresztül sietve, csomagokkal. Négy óra lehetett. A levegő nyirkossá, ködössé vált s a leány egyszerre megborzott. Maga mellé nézett. A kiöltözött kicicomázott urfi még mellette lépdelt. S egyszerre förtelmesnek találta mindazt, amit ez beszélt. A fényt, a pompát, mindent, amit a lelkével, tiszta leány lelkével kellene megfizetni. Utálatosnak találta, hogy abban a beszélgetésben minden volt, csak szerelem nem. Semmi abból az édes becészből, mely lágyan, jóságosan simogatja a lelkét, ha

elfáradt, ha elcsüggedt. Megundorodott attól, amit az elébb szépnak, kívánatosnak talált; ettől a sápadt, kiélt arcú legénykétől; egyedül, elhagyatottnak érezte magát és odavágyódott annak a csupa élet, csupa erővel teli férfiúnak a karjai közé. Szükségét érezte nagy, erős szerelmének és annélkül, hogy a mellette haladóval percig is gondolt volna, rohant el mellőle. Keresztül vágott az utcán és nem sajnálva néhány utolsó fillérjét, felugrott a villamosra hogy mielőbb otthon legyen. Otthon a csendben, a nyugalomban, a tisztaságban. Otthon a férfival a boldogságban, a szerelemben.

Este pedig, mikor a harangok zúgva hirdették, hogy megszületett a szeretet, a nagy, megváltó, szent szeretet, boldogan simult ahhoz az erős férfikebelhez, az izmos férfikarok közé, melyek őt mindentől megóvták.

Tíz év után karácsony délelőttjén találkozott egy régi társával. Megöregedve, sápadtan ült a fagyos hidegben, az utcasarkon s ujságot áruolt. Két apróság ült mellette épp úgy dideregve és az asszonynak belemarkolt ez a kép a lelkébe. Tudta, hogy az a másik azt az utat választotta, a honnan ő rémülten riadt vissza. Magával hívta a régi társát a melegségbe, a szeretetbe és el látta minden lehetővel.

Otthon két édes, szőke gyermek kapaszkodott a nyakába, kicsiny karácsonyfa gyertyái világították be a lakályos szobát, ropogó, patogó fahasábok árasztottak jótékony meleget. Az asszony odaállt az ablakhoz, nézte amint az utcán kavargva-sűrűve sietnek haza az emberek. Látott egy-két pompásan öltözött asszonyt, settenkedő férhalakokat, akik nyomukban járnak; látta a fényt, a csillogást, a mámort, csak a szerelmet, csak a szeretetet nem látta sehol, csak azokról érezte, hogy itt laknak az ő kis otthonukban, itt ragyognak az ő szívükben. Eszébe jutottak tíz év előtti álmai, az a délután a nyirkos, ködös utcán, egyedül, elhagyottan, szerelem nélkül. Még most is nyomta a lelkét, még most is megbánást érzett és kitörő ujjongással, mindent odaadó szerelemmel sietett az ura, szerelmese, a gyermekei atyja elé, aki neki mindent, mindent adott, ami szép a világon, amit sohasem talált volna meg eladva lelkét: az utcán.

Szeretet.

I. Kor. XIII. 1—8.

*„Szóljak bár angyaloknál szebben
— S mi a szeretet, nem tudom —
Csalóka játékszer vagyok csak:
Zengő érc, pengő cimbalom.*

*Nyíljék meg a jövő előltem.
S táruljon fel minden titok,
Szeretlenül sivár a lelkem,
És oly szegény . . . szegény vagyok.*

*Bár adnám testem tűzhalálra,
Vagy oszlanám szét mindenem,
— Ha szeretet nincsen szívemben. —
Mi volnék? . . . Semmi, semmitem!*

*Nincs más, mi dús tartalmat adjon,
Nincs más, mi emberré tehet,
Csupán te vagy, te hosszutűrő,
Te kegyes, áldott szeretet.*

*Te senkit irigyelni nem tudsz,
Te nem cselekszel álnokul,
Fel nem fuvalkodsz, nem haragszol,
Nyomodba ég áldása hull.*

*Te eltakarsz, eltűrsz te mindent,
Előtted nincsen mostoha,
Mindent hiszel, mindent remélsz te,
És el nem fogysz soha, . . . soha!*

*. . . Óh térj be hozzám, ég leánya,
Szelid karod öleljen át!
Az én szomjúzó, vágyó lelkem,
Csak téged vár, csak téged áld.*

*Jövel! . . . De érzem, látom, itt vagy,
Itt vagy, körülengsz engemet.*

*. . . Előtted földre omlom áldón.
Óh szép karácsony, szent karácsony,
Te örök, égi szeretet!*

GÖDE LAJOS.

Tolnavármegye legnagyobb játékruháza

FEKETE HUGÓ

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

7 és 14 krajcáros árak

óriási választékban

ugymint: ovodák, menházak és gazdaságok részére árendeménnyel. — Kézimunkák és kellékek. Továbbá:

Illatszerek, ingek, gallérok, nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, komót cipők, eső- és napernyők, gyermek és női kötények, valamint iskolatáskák, bőröndök, rövidárúk, szabó kellékek, hajfésűk, hajtűk, kefeárúk és tombola tárgyak legolcsóbb árban beszerezhetők.

Gramofonok tiszta hanggal
30 koronaért.

Nagy választék két oldalú gramofonlemezekből előnyös lemezcserevel.

Harisnya kötészeti és fejelések elfogadtatnak.

Leghasznosabb karácsonyi és újévi ajándék.

Az eredeti Singer varrógépek csak az ily címmel ellátott üzleteinkben kaphatók!

A varrógép bevásárlása bizalom dolga.

Aki eredeti Singer-t vesz az jól vásárol.

Eladás kényelmes részletfizetésre.

Készpénznél 10% engedmény.

Uj találmány! SINGER „66“ Uj találmány!

A 20-dik század legjobb és legtökéletesebb varrógépe, szabadalom által védve, alanti üzlethelyiségünkbe megtekinthető.

Tű, fonál, olaj és himző-selyem nagy választékban.

Singer Co. varrógép részv.-társ.

Szekszárd, Széchenyi-u. 638. br. Augusz-ház

Ingyenes oktatás a műhímzés összes technikájába.

4819. sz. tkv. 1908.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

A gyónki kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Schett Henrik gyónki lakos végrehajtónak, Schwindt András miszlai lakos, végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 1183 korona tőkekövetelés és ennek 1906. évi február hó 1. napjától járó 8 százalékos kamatai, ugy 411 korona 9 fillér tőke és ennek 1908. február 28-tól járó 5 százalékos kamatai, 71 kor. 70 fillér per és végrehajtási már megállapított, ugy 41 korona 50 fillérben ezuttal megállapított árverés kérvényezési költségek, ugy az ezennel csatlakozónak kimondott özv. Fuchs Miklósné javára 1600 korona tőke és járulékaik erejéig bekebelezett követelés kielégítése céljából, a gyónki kir. járásbírósa területén levő, a miszlai 308. sz. tkvben végrehajtást szenvedő nevén álló 67 frt 40 kr. váltással terhelt A + 1530. hrsz. parraghegyen levő szőlő présházával a C. 1. A. bekebelezett + Schwindt András özvegye sz. Rausch Erzsébet tavára bekebelezett tartási szolgálmi jog tartásával 164 kor. ugyanezen szolgálmi jog tartásával 138 frt. 15 kr. váltással tőkével terhelt A + 1572 hrsz. Parraghegy dűlőben levő 1 hold területű szőlőre 142 kor. kikiáltási árban, továbbá a miszlai 309 sz. tkvben

Schwindt Kis András nevén álló 39 frt. 60 kr. váltással terhelt 600 öl nagyságú A + 1531 hrsz. Pa raghegyen levő szőlőre 164 kor., ugy a 36 frt. 10 kr. váltással terhelt 1 hold területű 1571 helyrajzi számú Parraghegyben levő szőlőre 142 K kikiáltási árban, ugy a miszlai 303. sz. tkvben. A + 1525 hrsz. Parraghegy dűlőben levő szőlő és présházából B. 2. alatt Schwindt András illetősége 264 K és végre u. ezen tkvben 153 frttal terhelt 1 hold nagyságú 1577 hrsz. Parraghegy dűlőben levő szőlőből B. 2 a. Schwindt András illetősége 274 K kikiáltási árban

1908. évi február hó 19. napján délelőtt 10 órakor

Miszla község házánál végrehajtató vagy helyettese közbenjötté esetében megtartandó árverésen elő fog adatni.

Figyelmeztetnek venni szándékozókat, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénz fejében letenni s a vételért 3 egyenlő részletben 5 százalékos kamatokkal együtt a gyónki kir. adóhivatalná, mint letéti pénztárnál lefizetni kötelesek, végre, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hivatalnál, ugy Miszla község házánál tekinthetők meg.

Kelt Gyónk, 1908. évi december hó 4-én.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Biróy Béla
kir. ítélőtáblai bíró.

2. sz. biz. 1908.

Hirdetmény.

Regöly község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891: XVI. t-cikkben előírt helyszini eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 1908. évi december hó 30 napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886: XXIX., t-cz. 15-18 §-a és az 1889: XXXVIII. t-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a helyeg- és illeték-elengedés kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesethen a helyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Tamási, 1908. évi december hó 9-én.

Saáry Ernő,
betétszerk. írnok

3-3

Dávid Samu,
kir. betétszerk. bíró.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT
karácsonyi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés karácsonyra egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:
Medallonok, nagytasok, olaj és aquarelle festmények.

Állandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem.

Villanyvilágítás bevezetése folytán főlegessé vált

diszes és egyszerű

függő petroleum lámpák

Szekszárdon jutányos áron eladók.

Felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala és Pirnitzer-cég.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatától

8-52

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal K 1.40 az újvárosi uj temető melletti fatelepről.

Venni szándékozókat előjegyezhetnek a nagytözsében és Szabó Emil újvárosi kereskedőnél.

Nagy karácsonyi árleszállítás!

Seiner Lipót áruházában,

(Szekszárd Dicenty-palota.)

Karácsonyi occasió árai:

Férfi valódi box fűzős cipő 8 K fill.

Fiu „ „ „ „ 7 „ —

Női chevraux és box fűzős cipő 10 „ —

Női spangnis fehér class cipő 5 „ —

Selyem és divatmellü férfi ingek 3 „ —

Tiszta gyapju angol plaid

kendő ajándéknak nagyon alkalmas 5 K 50

Férfi téli harisnyák — „ 40

Lusztter alsó szoknyák minden színben 6 „ —

I vég vászon K 4-80 és K 7-20

I tucat divat zsebkendő K 3-4-5

Továbbá: Női felöltők, szörmeboák, férfi- és női ruhakelmék, bluzok, fehéreneműek, zsebkendő, gyermek és női kötények, vászonárúk, asztalneműek, ágyterítők, kesztyűk, nyakkendő, férfi mellények, fiu- és férfi csizmák.

Mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Rendkívüli olcsóság! Nagy választék!

Értesítés.

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönséget értesí-
teni, hogy a szabás tanfo-
lyamról visszaérkeztem és
ujjonnan, modernül átalaki-
tott

szabó műhelyemben

a legdivatosabb öltönyöket
készítem.

Kérem a nagyrabecsült
pártfogóimat, hogy b. bizal-
mukkal továbbra is ajándé-
kozzanak meg. Megrende-
léseket naponta elfogadok
és azoknak a legpontosab-
ban teszek eleget.

Kiváló tisztelettel:

König Károly

férfi szabó.
Sédpatak-utca 1102.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendező-intézet sérvbaj-
sok, ferdénőttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 8, félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul ren-
delkezésre áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra
nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés!

Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés! 9—52

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelki-
smeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titok-
tartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvo-
silag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuca-
tonként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége-
című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellen-
szereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díj-
talanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága

Karácsonyi és ujévi ajándékok, játékok

legolcsóbban beszerezhetők

FEKETE HUGÓNÁL

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Háziasszonyok figyelmébe!

Ezennel van szerencsém a t. közönséggel
tudatni, hogy 1909. január hó 1-től kezdődőleg
az alanti árak lépnek életbe:

Házhoz szállítva , patenzárral ellátott tejes üve- gekben a tejnek	litere	K. 0-16
A csarnokból elhozatva		> 0-14
Kitűnő friss tevaj	1 kilónként	> 2-80
> > édes turó		> 0-30
> > félemeletli turó		> 1-—
> > tejszín	1 liter	> 1-60
> > gyenge tej		> 0-04
> > iró		> 0-04
> > savó	1 kanna	> 0-06

Teljes tisztelettel

Első szekszárdi tejosarnok.

BUKOVINSZKI JÓZSEF

sodronyszövet-, fonat- és szitaarukészítő
Szekszárdon.

Készít **vaskeretű sodronykerítéseket**
és kapukat a legegyszerűbbtől a legdisezebb
kivitelig. — **Sodronyfonatokat kertes,**
szőlők, vadaskertes és hasonló célokra
négyosztóméterenként **50 fillértől** kezdve. —
Tüskésodrony és **Hungária-fonato-**
kat gyári áron. Árjegyzék ingyen.

Egy 4 lóerejű

2 éves gőzcséplőgép eladó. Venni szán-
deközők megtekinthetik

Sikos Péternél, Decsen.

Fischl Lajos butor- és épület-aszta-
los, a „Pirnitzer József
és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a
legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-
ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre
is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból.
Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron
készülnek.

Bencze József

bádigos, vízvezeték, fürdő- és klozett-
berendező.

Szekszárdon.

Raktáron tart kész fürdőkádakat
nagy választékban,

Üzlet:
Casinó-épület.

Raktár és műhely:
Béri Balog Ádám-u. 101.
(Saját ház.)

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám és gazdasági gépraktára

Szekszárd, Dicendi-palota.

Ajánl **karácsonyi és ujévi**
ajándékoknak alkalmas és hasz-
nos tárgyakat, u. m.:

Konyhafelszerelési cikkek

Valódi acél evőeszközöket

Alpaccá kanalakat

Rézmozsarakat

Hus- és gyümölcsdaráló kész-
leteket

Decorált mosdószervizeket

valamint

Lüttichl vadászfegyvereket

Revorvereket

Asztalos-, lakatos- és

Kovács szerszámokat

Rudvasakat, tengelyeket

Kályhákat

Takaréktűzhelyeket

Továbbá **gazdasági gépeket**

Répa- és szecskavágókat

Szénkénegezöket

és a vasszakmába vágó összes cikkekét,
feltétlenül pontos és megbízható kiszolgálás
mellett

Különféle acélkorcsolyák gyári árak mellett kaphatók.

5749 sz.

1908. ki.

Tolnavármegye völgysegi járásának főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Tolnavármegye völgysegi járásába kebeleztet Bonyhád nagyközségben
lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásra ezennel pályázatot
hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az
1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítést és eddigi alkalmaztatásukat
igazololó bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket 1909. évi január hó 4-ig hiva-
talomnál annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésve érkezett vagy hiányo-
san felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása: Késpénz a községtől 1200 kor., állami
fizetésekiegészítés 400 korona és az állami korpótlék, napidij átalány 100
korona, lakbér 250 korona, az általa készített anyakönyvi kivonatok díjai,
ha marhalevelkezeléssel foglalkozik, úgy az abból befolyó jövedelem megfelelő
része, az általa végzett magánmunkálatokért a vármegyei szabályrendelet
szerint szedhető irásdíjak.

A választás határidejéül **1909. évi január hó 7-ik napjá-**
nak d. e. 9 óráját, helyéül pedig Bonyhád nagyközség községházát
jelölöm ki.

Bonyhád, 1908. évi december hó 20-án.

Szentivány s. k.
főszolgabíró.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság“

szerkesztőségéhez **Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26.** Kérje a »Szabadalmi Ujság« ingyen mutatvány-száma. 10—20

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kivánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

Kiváló tisztelettel

124—908.

Laskó Károly

asztalos és butorraktáros,

31—52

Ideális arcz-crème a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szepítő, májfolt és mindennemű arc-tisztálanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 24—26

Bölcske nagyközség előljáróságától.

2450. szám.
1908

Hirdetmény.

A Bölcse nagyközség tulajdonához tartozó 1 nagyobb és egy kisebb ivószobát és 2 vendégszobát magában foglaló, istálló, félszer és pincehelyiséggel ellátott „**Községi nagyvendéglő**“ az 1909. év április 24. napjától kezdődő három évi időtartamra haszonbérbe adatik.

Amennyiben a község az italmérési adót birja, annak kezelése — előnyös feltételek mellett — a vendéglő bérlőjének adatik át.

Biztosíték gyanánt 500 korona összeg teendő le a községi pénztárba készpénzben, avagy értékpapirban.

Az írásbeli zárt ajánlatok 1909. év január 15. napjáig nyújtandók be a községi főjegyzői hivatalnál, a hol a hivatalos órák alatt a további feltételek megtudhatók.

A beérkező ajánlatok minden irányban tehető mérlegelése alapján való szabad választás jogát a község magának fentartja.

Kelt Bölcskén, 1908. év december 21.

Kurz Béla
főjegyző.

Szőke Mihály
bíró.

FUSZ FERENCZ

Áveg- és porcellán kereskedő kéri a n. é. közönséget kibővített helyiségének megtekintésére.

1—3

Az eredeti **AFRANA** és **WETTIMA**

varró- és műhímzőgépek

a jelenkor legtökéletesebb gyártmányai.

Singer családi, karikahajós, **Central-Bobbin** és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépert **10 évi kezességet vállalunk.**

Kedvező fizetési feltételek!

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk!

Toinamegye legnagyobb gépraktára.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez.

Szakértő műgépészünket kivánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár és gazdas. gépraktárban

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fióközletek: Dunaföldvár, Bonyhád.

99—908

37—52

Beszélőgépek

(grammophonok)

és hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is.

Tökéletes

FISCHHOF KÁROLY

fűszer-, rőfös- és rövidáru

CSÖDTÖMEGE

Szekszárdon,

míg a jelenlegi raktár tart, a legolcsóbb áron,
saját áron alul is eladatik.

Különösen alkalmas cselédség részére
karácsonyi és ujévi ajándékoknak

Kapható: Rőfösárukban: Siffon, vászon, kanavász, szövet, pargit, karton, damasztáru, asztalterítő, ágyterítő, függöny, *divatszövet*, férfiszövet, párna, inlet, posztó fej- és téli kendő, berliner kendő, selyemszövet és selyemkendő. — *Rövidárukban:* Trikotáru, harisnya, csipke, szalag, *himzés* és sok százféle más áru.

Egy téli fejkendő 74 fillér darabja

„ trikoing 1 korona „

„ „ nadrág 1 „ „

Gyermek tricót, 40 fill.-től feljebb drbja

Pargit, 24 fill.-től feljebb rófe

Selyemszövetek (parasztdivatáru) 1 kor.-tól feljebb rófe

Nagy raktár fűszerárukban.

Temetkezési vállalat.

!! Szigoruan szabott árak !!